

ЦЕНТАР ЗА РАЗВОЈ НА
ЈУГОЗАПАДЕН ПЛАНСКИ РЕГИОН
Струга
Бр.01-63/2
16.03.2022г

**ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ
ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПРОГРАМАТА
ЗА РАЗВОЈ НА
ЈУГОЗАПАДНИОТ ПЛАНСКИ РЕГИОН
ЗА 2021 година**

Врз основа на член 22 став 2, член 30 став 1 алинеја 6, член 32, и член 65 од Законот за рамномерен регионален развој (Службен весник на РСМ, бр.24/21 и 174/21), Центарот за развој на Југозападниот плански регион подготви, а Советот за развој на Југозападниот плански регион го усвои следниот:

**ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ
ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПРОГРАМАТА ЗА РАЗВОЈ НА ЈУГОЗАПАДНИОТ ПЛАНСКИ
РЕГИОН 2021-2026
ЗА 2021 ГОДИНА**

Годишниот извештај за реализација на Програмата за развој на Југозападниот плански регион го опфаќа периодот јануари-декември 2021 година.

РЕЗИМЕ

Програмата за развој на Југозападниот плански регион е среднорочен базичен документ, кој својата правна основа ја има во Законот за рамномерен регионален развој (членови 13, 14, 15), изработен со цел да се намалат диспаратите помеѓу планските региони, како и во самиот регион, и да се обезбеди одржлив развој преку покренување на вкупните расположиви потенцијали.

Операционализирањето на Програмата на годишно ниво се врши преку Акцискиот план, чие пак спроведување е основа за остварување на целите и приоритетите утврдени во Програмата за развој на планскиот регион, односно во економскиот, инфраструктурниот, руралниот развој, туризмот и културата, како и образовниот и социјалниот и другите аспекти на развојот на ЈЗПР.

Во Акцискиот план за 2021 година планирани се 73 проектни активности кои требаше да се реализираат од страна на Центарот за развој, општините и јавните комунални претпријатија во рамки на Југозападниот плански регион. Од нив реализирани се 52 проектни активности во текот на 2021 година, односно процентот на реализација е 70%.

Проектните активности во рамки на Бизнис Центарот се реализирани во целост во утврдениот рок. Исто така завршени се сите активности во рамки на инвестицискиот проект „Реконструкција и опремување на современ центар за физикална терапија во болницата Св.Еразмо,, во Охрид. Преведена е Програмта за развој на Југозападниот плански регион 2021-2026 на албански јазик. Центарот за развој на ЈЗПР ја доби наградата за „Активно вклучување на сите заинтересирани страни во процесот на планирање и имплементирање на политиката на регионално ниво,, која беше доделена од Министерот за локална самоуправа. Наградата беше искористена за обука за зајакнување на вештините на вработените во Центарот за развој на Југозападен плански регион за транспарентност преку подобрување на системот на комуникација преку социјални мрежи. Сите овие активности беа финансирани преку проектот „Одржлив и инклузивен рамномерен регионален развој – I фаза,, со средства од Министерството за локална самоуправа и Швајцарската конфедерација.

Со средства од Програмата за капитални субвенции во земјоделството за развој на планските регион изграден е пристапен пат до земјоделско земјиште во Општина

Вевчани. Општините имаа повеќе активности за изградба и реконструкција на патната и комуналната инфраструктура. Дел од јавните комунални претпријатија се обезбедија со комунална механизација и контејнери и канти за отпад.

Центарот реализираше проект за енергетска контрола на јавни објекти во општините, при што се изготвени извештаи и техничка документација со енергетски ефикасни мерки.

За жал, значителен број на проектни активности кои беа во рамките на регионалните проекти кои требаше да се финансираат преку Програмата за рамномерен регионален развој за 2021 година не беа реализирани. Имено, Центарот во соработка со општините подготви две проектни апликации и ги достави во законски утврдениот рок до 15.12.2020 година. Во меѓувреме беше донесен новиот Закон за рамномерен регионален развој кој стапи во сила во февруари 2021 година. Со новиот закон беа воведени нови програми заради кои се наруши буџетот за планските региони, и БРР заедно со МЛС донесе нова двегодишна Програма за РРР за 2021 година и индикативно за 2022 година. Од Центрите за развој беше побарано да ги повлечат апликациите и да достават нови во согласност со двегодишната Програма за РРР на почетокот на август 2021 година. Следувааше измена во Законот за РРР во септември 2021 година и повторно процесот беше закочен. Договорите за реализација на регионалните проекти се потпишани со Бирото за регионален развој дури на 22.12.2021 година. Заради измените во Законот за РРР општините партиципираат со средства за реализација на проект и услов да се објави јавната набавка е уплатата на тие средства на сметката на Центарот за развој. Заради наведените причини, сите овие активности кои се 30% од планираните во Акцискиот план за 2021 година останаа да се реализираат во 2022 година.

Годишниот извештај за реализација на Програмата за развој на планскиот регион се состои од наративен и табеларен дел.

I. НАРАТИВЕН ДЕЛ НА ГОДИШНИОТ ИЗВЕШТАЈ

1. Листа на реализирани проекти и активности

Овој дел содржи листа на реализирани проекти и активности во рамки на секоја поединечна мерка, во согласност со стратегиските цели и приоритетите утврдени во Програмата за развој на Југозападниот плански регион.

Притоа, за секој реализиран проект и активност наведени се: целосниот назив, точниот период на реализација, износот на реализирани средства и корисникот.

Стратегиска цел 1 - Унапредување на економијата и родовиот паритет преку користење на компаративните предности на човечките и материјалните ресурси, подобрување на инфраструктурата, инвестициска активност во МСП со нови технологии, знаење и иновативност, пристап до финансии и одржливост на животната средина, земјоделието и руралниот развој

Приоритет 1.1 - Зголемување на конкурентноста на регионалната економија

Мерка 1.1.1 - Поттикнување на претприемничкиот дух кај младата и особено женската популација преку обуки и поддршка за ИКТ и старт-ап на нови бизниси

- нема реализирани активности

Мерка 1.1.2 - Креирање информациски систем за развој на иновации во регионот

- нема реализирани активности

Мерка 1.1.3 - Поттикнување на здружување и формирање на кластери

- нема реализирани активности

Мерка 1.1.4 - Поттикнување на можностите за искористување на домашни и странски извори за финансирање на МСП

- Делување како регионална контактна канцеларија на ФИТР/ Бизнис Центар за поддршка и услуги на Бизнис секторот/јануари-септември 2021 / 46.286 МКД / Бизнис сектор

- Техничка поддршка и информирање на бизнис секторот за активни повици / Бизнис Центар за поддршка и услуги на Бизнис секторот/јануари-септември 2021 / 46.286 МКД / Бизнис сектор

- Ваучерска програма за градење капацитети на бизнис секторот / Бизнис Центар за поддршка и услуги на Бизнис секторот / јануари-септември 2021 / 266.567 МКД / Бизнис сектор

- Објавување на листа на можни Владини и други извори за финансирање на бизнис секторот / Бизнис Центар за поддршка и услуги на Бизнис секторот / јануари-септември 2021 / 46.286 МКД / Бизнис сектор

Мерка 1.1.5 - Брендирање на стоки и услуги препознатливи за регионот

- нема реализирани активности

Приоритет 1.2 - Јакнење и осовременување на МСП секторот

Мерка 1.2.1 - Поттикнување на иницијативи за структурни промени на МСП секторот во регионот

- нема реализирани активности

Мерка 1.2.2 - Поттикнување паметна специјализација за економски развој на регионот

- нема реализирани активности

Мерка 1.2.3 - Зачувување на традиционалните занаети и развој на бизниси во рурални средини

- нема реализирани активности

Мерка 1.2.4 - Поттикнување размена на искуства и знаење помеѓу субјекти од земјата и странство

- Обука за зајакнување на вештините на вработените во Центарот за развој на Југозападен плански регион за транспарентност преку подобрување на системот на комуникација преку социјални мрежи / Одржлив и инклузивен рамномерен регионален развој / септември 2021 / 73.850 МКД / вработените во Центарот за развој на ЈЗПР

- Превод на Програмата за развој на Југозападниот плански регион 2021-2026 на Албански јазик / Одржлив и инклузивен рамномерен регионален развој / јуни 2021 / 49.814 МКД / засегнати страни од Југозападниот плански регион

Мерка 1.2.5 - Поттикнување на женско претприемништво

- нема реализирани активности

Приоритет 1.3 - Зголемување на инвестициите во регионот

Мерка 1.3.1 - Мапирање на инвестициски потенцијали во регионот

- Ажурирање и објавување на бази на податоци за институции и фирми од ЈЗПР / Бизнис Центар за поддршка и услуги на Бизнис секторот / јануари-септември 2021 / 46.286 МКД / Бизнис сектор

- Ажурирање и објавување на бази на податоци за greenfield и brownfield локации / Бизнес Центар за поддршка и услуги на Бизнес секторот / јануари-септември 2021 / 46.286 МКД / Бизнес сектор

- Подготовка на Регистар на претприемачи, фирми и земјоделци / Бизнес Центар за поддршка и услуги на Бизнес секторот / јануари-септември 2021 / 46.286 МКД / Бизнес сектор

Мерка 1.3.2 - Поттикнување на средби на бизнис заедницата со потенцијални инвеститори

- Промовирање на Бизнес Центарот на социјалните мрежи, редовни објави на ФБ со информации корисни за фирмите/ Бизнес Центар за поддршка и услуги на Бизнес секторот / јануари-септември 2021 / 46.286 МКД / Бизнес сектор

Мерка 1.3.3 - Организирање настани за промоција на бизнис секторот

- нема реализирани активности

Приоритет 1.4 Унапредување на просторот преку развој на инфраструктурата

Мерка 1.4.1 - Изградба и реконструкција на патната инфраструктура во регионот

- Реконструкција на пристапен пат Зодишта-Пелвец (Општина Вевчани) /Изградба на пристапни патишта до обработливо земјиште во ЈЗПР / август-ноември 2021/ 1.400.943 МКД / земјоделци од Општина Вевчани

- Реконструкција на пристапен пат до с.Подгорци (Општина Струга) / јуни-август 2021/ 9.586.325 МКД / граѓаните на општина Струга

- Реконструкција на улица Јане Сандански во Охрид / Програма за изградба на улици и патишта во Општина Охрид / април-октомври 2021/ 13.533.886 МКД / граѓаните и посетителите на Општина Охрид

- Реконструкција на локални улици КАЛАНОЈ 1, БЕБЕКОЈ КОШАРИ, ПОПАЃИНИ-КУКОЈ, МУРЏЕЈ ДРЕЊЕ и ПЛУШКОЈ во Општина Вевчани/ Програма за PPP – развој на села / јуни – декември 2021 / 2.115.670 МКД / граѓаните на Општина Вевчани

- Реконструкција на локални улици РАДИНИ 1, МЛАКА-ВЕТЕРНИК, ДАСКАЛОЈ-ОБИКОЛНИЦА, и ПУПИНИ-ЌЕЖОЈ во Општина Вевчани / Програма за PPP – подрачја со специфични развојни потреби / јуни-декември 2021/ 1.517.890 МКД / граѓаните на Општина Вевчани

- Изградба на улици во с.Брест и с.Црешнево / Програма за PPP – подрачја со специфични развојни потреби / јуни-декември 2021 / 5.247.169 МКД / граѓаните на Општина Македонски Брод

- Изградба на улици во населените места Суводол и Грешница-Македонски Брод/ Програма за PPP – Развој на села / мај-ноември 2021 / 5.000.000 МКД / граѓаните на Општина Македонски Брод

-Реконструкција на локален пат од с.Стрелци до с.Шутово/Програма за PPP-развој на урбани подрачја / јуни-декември 2021 / 5.025.858 МКД / граѓаните на Општина Кичево

- Реконструкција на спортско игралиште во рекреативен парк во Кичево/Програма за PPP-развој на урбани подрачја / јуни-декември 2021 / 4.492.822 МКД / граѓаните на Општина Кичево

- Изградба на потпорен ѕид и реконструкција на спортско игралиште во с.Осој – Општина Кичево / Програма за PPP – развој на подрачја со специфични развојни потреби / јуни-декември 2021 / 5.509.571 МКД / граѓаните на Општина Кичево

- Реконструкција и уредување на улица во с.Белчишта-Општина Дебрца / Програма за PPP – развој на подрачја со специфични развојни потреби / јуни-декември 2021 / 1.559.706 МКД / граѓаните на Општина Дебрца

- Изградба на пристапни улици дел од ПР24, и дел од ПР25 во н.м. Пласница – Општина Пласница / Програма за PPP – развој на подрачја со специфични развојни потреби / јуни-декември 2021 / 2.000.000 МКД / граѓаните на Општина Пласница

- Изградба на пристапна улица со крак до земјоделско земјиште (гробишта) место Пласница – Општина Пласница / Програма за PPP – развој на подрачја со специфични развојни потреби / јуни-декември 2021 / 3.000.000 МКД/ граѓаните на Општина Пласница

Мерка 1.4.2 - Поттикнување и развој на ИКТ инфраструктура во регионот

- нема реализирани активности

Мерка 1.4.3 - Изградба и осовременување на комуналната инфраструктура во регионот

- Реконструкција и изградба на водоводна мрежа на улицата Јане Сандански во Охрид / Програма за изградба на комунална инфраструктура во Општина Охрид / април-октомври 2021/ 15.231.078 МКД / граѓаните и посетителите на Општина Охрид

- Изградба на водовод во с.Драгов Дол – Македонски Брод / МЖСПП – Програма за управување со води / септември – октомври 2021 / 1.250.000 МКД / граѓаните на Општина Македонски Брод

- Изградба на каналizaciona линија крак 4 во Општина Вевчани/ Основен проект за линиска инфратрукурна градба за канализациони линии во општина Вевчани / Договор за концесија склучен помеѓу Република Македонија и ТАВ МАКЕДОНИЈА / октомври - декември 2021 / 947.800 МКД / граѓаните на Општина Вевчани

- Изградба на доводен цевковод од каптажи до постојни резервоари на с.Србица и с.Ново село / Програма за PPP – развој на села / јуни – ноември 2021 / 4.000.000 МКД / граѓаните на Општина Кичево

- Изградба на фекална канализација во с.Волино – Општина Дебрца / Програма за PPP – развој на села / јуни-ноември 2021 / 2.608.375 МКД / граѓаните на Општина Дебрца

Мерка 1.4.4 - Подготовка на техничка документација за инфраструктура

- Адаптација на проектна и техничка документација согласно новиот закон за градба, за изградба на колектор Калишта-Радожда (Општина Струга) / Изградба на колектор за отпадни води и негово поврзување со ПСОВ Враништа / јули-декември 2021 / 300.000 МКД / граѓаните на Општина Струга

- Подготовка на техничка документација за разделна градба, изградба на таложник и чистење на корито на река Сатеска и Физибилити студија за животна средина / јануари-декември 2021 / 4.920.000 МКД / граѓаните на општините Струга, Охрид и Дебрца

- Изработка на техничка документација за изградба и реконструкција на канализациони линии во општина Вевчани, крак 20, крак 21, крак 22, крак 23, крак 24 и крак 25 / МЖСПП
- Програма за инвестирање во животната средина / мај-декември 2021 / 355.033 МКД / граѓаните на Општина Вевчани

- Техничка документација за замена на азбест-цементна водоводна мрежа за град Струга / Програма за РРР – развој на урбани подрачја / јуни-декември 2021 / 750.000 МКД / граѓаните на Општина Струга

- Основен проект за изградба на потпорен ѕид КП 328,329/1,2609,2593, КО Пласница – Општина Пласница / Програма за РРР – развој на села / јуни – октомври 2021 / 1.016.000 МКД / граѓаните на Општина Пласница

Приоритет 1.5 Земјоделство и рурален развој

Мерка 1.5.1 - Креирање модерен и продуктивен земјоделски сектор во регионот

- нема реализирани активности

Мерка 1.5.2 - Надминување на актуелните проблеми во земјоделскиот сектор со цел негово осовременување

- нема реализирани активности

Мерка 1.5.3 - Поттикнување и развој на органска храна

- нема реализирани активности

Мерка 1.5.4 - Промоција на препознатливи земјоделски и сточарски производи од регионот и нивно брендирање

- нема реализирани активности

Мерка 1.5.5 - Мерки за надминување на последиците од климатските промени во земјоделскиот сектор

- нема реализирани активности

Мерка 1.5.6 - Стимулативни мерки за подигнување автохтони земјоделски насади и одгледување автохтони раси

- нема реализирани активности

Стратегиска цел 2 - Конкурентно образование според потребите на локалните заедници, бизнис заедницата и пазарот на трудот, унапредување на родовата еднаквост и подобрување на пристапот до образование и социјални услуги на граѓаните, во насока на намалување на одлив на млади и депопулација, со продуктивно вработување и социјална згриженост на деца, изнемоштени и социјално зависни лица и ранливи категории

Приоритет 2.1 - Подобрување на квалитетот на образованието и прилагодување на потребите согласно барањата на пазарот на труд

Мерка 2.1.1 - Иницирање на наставни програми според потребите на бизнис секторот, односно пазарот на труд

- нема реализирани активности

Мерка 2.1.2 - Опременување на средните училишта со соодветни современи лаборатории и кабинети

- нема реализирани активности

Мерка 2.1.3 - Поттикнување на иноваторството во средното образование

- Кампови на иновации за средношколци во соработка со Џуниор Ачивмент МК / Фонд за иновации и технолошки развој, Американска агенција за развој и соработка и Шпаркасе банка / март 2021, јуни 2021 / 600.000 МКД / учениците од средните училишта од цела држава

Мерка 2.1.4 - Подигнување на капацитетот на наставниот кадар во средните училишта, и вклучување во образовните програми на ЕУ

- нема реализирани активности

Мерка 2.1.5 - Воведување на кариерна ориентација во средните училишта ослободена од родовите стереотипи

- нема реализирани активности

Приоритет 2.2 Поттикнување соработка помеѓу образованието и бизнис секторот

Мерка 2.2.1 - Поттикнување задолжителна практична настава во средните училишта

- нема реализирани активности

Мерка 2.2.2 - Посети на саеми на техника и технологија наменети за средните стручни училишта

- нема реализирани активности

Мерка 2.2.3 - Креирање на бази на потребни профили од средното образование во АВРМ и нивно посредување во процесот на понуда и побарувачка

- нема реализирани активности

Мерка 2.2.4 - Преквалификација, доквалификација, доживотно учење согласно потребите на бизнис секторот

- нема реализирани активности

Мерка 2.2.5 - Програма за менторство и практиканство особено за девојки во STEM (инжинерство, технологија, индустрија), а за момчиња во образование, социјална заштита и социјални грижи

- нема реализирани активности

Приоритет 2.3 Спречување на одлив на млади стручни кадри од регионот

Мерка 2.3.1 - Креирање погодности за вработување на млади образовани лица преку државни стимулативни мерки кои ќе ги спроведуваат општините

- нема реализирани активности

Мерка 2.3.2 - Креирање на стимулативни мерки за вработување на млади лица во рурални средини

- нема реализирани активности

Мерка 2.3.3 - Стимулативни мерки за вработување и решавање на социјалните услови за лица повратници

- нема реализирани активности

Приоритет 2.4 Еднакви можности за сите на пазарот на труд

Мерка 2.4.1 - Стимулативни мерки за вработување на женската популација

- нема реализирани активности

Мерка 2.4.2 - Креирање услови за достапност на работни места за социјално ранливите категории

- нема реализирани активности

Мерка 2.4.3 - Социјалната инклузија како предизвик во ЕУ интеграциите

- нема реализирани активности

Мерка 2.4.4 - Подржување на принцип на солидарност за најранливите категории во општеството

- нема реализирани активности

Приоритет 2.5 Еднаква достапност на услуги за сите граѓани во регионот

Мерка 2.5.1 - Подигнување на квалитетот на социјални услуги и достапност за сите категории граѓани

- Реконструкција и опремување на современ центар за физикална терапија во болницата Св.Еразмо во Охрид / јануари-мај 2021/ 7.935.310 МКД / пациенти кои доаѓаат во болницата Св.Еразмо од цела држава и од соседните држави

- Регионални форуми / Поддршка на Центарот за развој на ЈЗПР -Проект Одржлив инклузивен PPP / април-јуни 2021 / 84.200 МКД / претставници од сите засегнати страни од регионот

Мерка 2.5.2 - Подобрување на примарната здравствена заштита во руралните средини во регионот

- нема реализирани активности

Мерка 2.5.3 - Социјална инклузија на стари изнемоштени лица

- Реновирање на простории во Дневен центар за стари изнемоштени лица и пензионери Вевчани / Проект „Зајакнување на општинските совети“ – УНДП-СДЦ / октомври 2020-април 2021/ 183.313 МКД / стари лица од Општина Вевчани

- Набавка на клима уреди и телевизор за потребите на Дневен центар за стари изнемоштени лица и пензионери Вевчани / Проект „Зајакнување на општинските совети“ – УНДП-СДЦ / октомври 2020-април 2021/ 126.850 МКД / стари лица од Општина Вевчани

Мерка 2.5.4 - Социјална инклузија за социјално исклучени категории граѓани преку отворање дневни центри за згрижување

- нема реализирани активности

Мерка 2.5.5 - Создавање на услови за прифаќање на децата во детски јасли и градинки

- Реконструкција и адаптација на простории во ЈОУДГ Планински цвет во Вевчани / Проект „Зајакнување на општинските совети“ – УНДП-СДЦ / октомври 2020-април 2021 / 2.727.553 МКД / деца од предшколска возраст во Општина Вевчани

Мерка 2.5.6 - Зголемување на опфатеноста на учениците и студентите во организирани сместувачки капацитети – домови

- нема реализирани активности

Стратегиска цел 3 - Унапредениот туризам, природното и културното наследство, заштитената животна средина и користењето на обновливите извори на енергија се фактори за препознатлив одржлив развој во ЈЗПР

Приоритет 3.1 Подобрување на достапноста и уреденоста на туристичките локалитети

Мерка 3.1.1 - Изработка на урбанистичко-планска документација за уредување на туристичките локалитети во регионот

- нема реализирани активности

Мерка 3.1.2 - Мапирање на природни и културни реткости во регионот

- нема реализирани активности

Мерка 3.1.3 - Патна инфраструктура до туристички локалитети адаптирана за лица со посебни потреби

- нема реализирани активности

Мерка 3.1.4 - Обезбедување информации, сигнализација и визуелизација на туристички атракции

- Туристички центар Вевчани - Еден центар еден туристички производ / Проект за локална и регионална конкурентност (ПЛРК)-ЕУ Светска Банка / мај 2018 – септември 2021/ 61.078.166 МКД / посетителите во Општина Вевчани

Мерка 3.1.5 - Ревитализација на значајни локалитети од природното и културното наследство

- нема реализирани активности

Приоритет 3.2 Надминување на сезоналниот карактер на туризмот во регионот

Мерка 3.2.1 - Креирање регионални туристички пакети

- нема реализирани активности

Мерка 3.2.2 - Редистрибуција на посетителите од познатите туристички центри во останатиот дел од регионот

- Реконструкција на паркот покрај мостот на река Треска во Македонски Брод / Програма за намалување на диспаратите и зголемување на регионалната конкурентност МЛС / јуни-декември 2021 / 3.000.000 МКД / граѓаните и посетителите во Македонски Брод

- Реконструкција на Китино кале во Кичево / Програма за локална и регионална конкурентност (ПЛРК) ЕУ Светска Банка / мај 2018 – септември 2021/ 39.360.000 МКД / граѓаните и посетителите во Кичево

Мерка 3.2.3 - Привлекување на домашни и странски инвестиции за развој на сместувачки капацитети во внатрешноста на регионот

- нема реализирани активности

Мерка 3.2.4 - Развој и унапредување на локалните манифестации, атрактивни за домашните и странски посетители во текот на целата година

- нема реализирани активности

Приоритет 3.3 Поттикнување и развој на алтернативни форми на туристички активности и услуги

Мерка 3.3.1 - Развој на планинскиот туризам во регионот

- Нови можности за безбеден зимски авантуристички туризам / ЕУ ИПА2 Програма ЦБЦ МК-АЛ / јануари-декември 2021 / 12.058.100 МКД / Црвен крст Охрид, Алпинистички клуб Патагонија Охрид, Општина Дебрца, планинари и љубители на зимски спортови од цел регион

Мерка 3.3.2 - Унапредување на спелеолошкиот туризам во регионот

- нема реализирани активности

Мерка 3.3.3 - Развој и унапредување на можностите за зимски активности во регионот

- нема реализирани активности

Мерка 3.3.4 - Развој и унапредување на агро-туризмот во регионот

- Економска културна промоција за развој на туризмот и агробизнисот во Кичевскиот регион / Програма за РРР – развој на подрачја со специфични развојни потреби / јуни-декември 2021 / 1.000.000 МКД / граѓаните и посетителите во Општина Кичево

Мерка 3.3.5 - Развој на локални бизниси како поддршка за туристичките активности во внатрешноста во регионот

- нема реализирани активности

Приоритет 3.4 Подобрување на управувањето со туристичките дестинации

Мерка 3.4.1 - Креирање планови од страна на ЕЛС за управување со дестинации

- нема реализирани активности

Мерка 3.4.2 - Обука на кадар потребен за управување со туристички дестинации

- нема реализирани активности

Мерка 3.4.3 - Привлекување средства за уредување на локални туристички дестинации

- нема реализирани активности

Мерка 3.4.4 - Маркетинг стратегии за промовирање на локални туристички дестинации

- нема реализирани активности

Мерка 3.4.5 - Креирање локални понуди за посета на туристички дестинации

- нема реализирани активности

Приоритет 3.5 Заштита на животна средина

Мерка 3.5.1 - Воспоставување на интегриран регионален систем за управување со отпад

- Набавка на трактор за ЈКП Комунална хигиена во Македонски Брод / Програма РРР – развој на урбани подрачја и одржлив и урбан развој / јуни-декември 2021/ 1.500.000 МКД/ ЈКП Комунална хигиена - Општина Македонски Брод

- Набавка на комунално возило за отпад – ЈКП Општина Центар Жупа / Програма за РРР – развој на подрачја со специфични развојни потреби / јуни-ноември 2021 / 4.500.000 МКД / ЈКП Општина Центар Жупа

- Набавка на ново теренско возило за потребите на ЈП Комуналец-Пласница – Општина Пласница / Програма за РРР – развој на села / јуни-октомври 2021 / 984.000 МКД / ЈКП Комуналец - Општина Пласница

Мерка 3.5.2 - Мерки за решавање проблем со кучиња скитници во регионот

- нема реализирани активности

Мерка 3.5.3 - Заштита на биодиверзитетот во регионот

- нема реализирани активности

Мерка 3.5.4 - Мерки за заштита од загадување на амбиенталниот воздух

- нема реализирани активности

Мерка 3.5.5 - Мерки за заштита од загадување на водите

- нема реализирани активности

Мерка 3.5.6 - Мерки за заштита од загадување на почвата

- нема реализирани активности

Мерка 3.5.7 - Преземање мерки за надминување на проблемите од климатските промени

- нема реализирани активности

Мерка 3.5.8 - Мерки за справување со ризици од елементарни непогоди

- нема реализирани активности

Приоритет 3.6 Подобрување на енергетската ефикасност и искористување на обновливи извори на енергија

Мерка 3.6.1 - Стимулативни мерки за користење на обновливи извори на енергија

- нема реализирани активности

Мерка 3.6.2 - Намалување на користењето на фосилните горива како енергенци во индустријата и домаќинствата

- нема реализирани активности

Мерка 3.6.3 - Подобрување на енергетската ефикасност на јавните објекти

- Изработка на техничка документација и енергетска контрола за ЕЕ на јавни објекти / Енергетска контрола на 11 објекти / Програма РРР – развој на планските региони/ април- октомври 2021/ 596.310 МКД / граѓаните во 9 општини во Југозападниот регион

- Изработка на техничка документација и енергетска контрола за ЕЕ на јавни објекти / Техничка документација за 12 објекти / Програма РРР – развој на планските региони/ април- октомври 2021/ 1.580.099 МКД / граѓаните во 9 општини во Југозападниот регион

Мерка 3.6.4 - Стимулативни мерки за енергетска ефикасност во домаќинствата

- нема реализирани активности

Мерка 3.6.5 - Поддршка на иницијативи за производство на алтернативни еколошки енергенци

- нема реализирани активности

Во рамките на **Стратегиска цел 1** - Унапредување на економијата и родовиот паритет преку користење на компаративните предности на човечките и материјалните ресурси, подобрување на инфраструктурата, инвестициска активност во МСП со нови технологии, знаење и иновативност, пристап до финансии и одржливост на животната средина, земјоделието и руралниот развој, реализирани се вкупно **44** проектни активности.

Во рамките на **Стратегиска цел 2** - Конкурентно образование според потребите на локалните заедници, бизнис заедницата и пазарот на трудот, унапредување на родовата еднаквост и подобрување на пристапот до образование и социјални услуги на граѓаните, во насока на намалување на одлив на млади и депопулација, со продуктивно вработување и социјална згриженост на деца, изнемоштени и социјално зависни лица и ранливи категории, реализирани се вкупно **9** проектни активности.

Во рамките на **Стратегиска цел 3** - Унапредениот туризам, природното и културното наследство, заштитената животна средина и користењето на обновливите извори на енергија се фактори за препознатлив одржлив развој во ЈЗПР, реализирани се вкупно **46** проектни активности.

Вкупниот број на реализирани проектни активности по сите три стратешки цели е **99**.

Центарот за развој на Југозападниот плански регион во текот на 2021 година подготви 4 проектни апликации. Од нив 3 проектни апликации се прифатени за финансирање.

2. Обезбедување транспарентност во реализацијата на Програмата

Во овој дел се презентирани податоците за остварените резултати во делот на транспарентноста во реализацијата на Програмата за развој на Југозападниот плански регион.

Од крајот на 2020 година, Центарот за развој на Југозападен плански регион, со помош од Швајцарската агенција за развој и соработката, ја пушти во употреба новата веб страна на Центарот (www.southwestregion.mk). Од јануари 2021 година, новата веб страна е целосно функционална. Имено, екипата од Центарот, заедно со економскиот оператор – изработувач на веб страна, низ цел овој процес работела на адаптација на старите содржини за истите да се вметнат во новата верзија на веб страната. Исто така, се подготвени нови материјали, текстови и други содржини со цел работата на Центарот да биде транспарентна.

Во однос на работата на Центарот за развој, се поставени материјали од реализираните проекти од 2009 година до крајот на 2021 година, со главните активности, индикатори и резултати од проектите, како и извештаи и слики од истите. Сите материјали се поставени на 3 јазици (македонски, албански и англиски јазик). Во текот на 2021 година, сите проекти се адаптирани и ажурирани во новата веб страница, и тоа вкупно 56 проекти. (во прилог линк од проекти: <https://southwestregion.mk/proekti/>)

За работата на Советот за развој, се поставени материјалите како: Покана и Дневен ред за седниците на Советот за развој на ЈЗПР, Листа на поканети учесници на седница, Записници, Слики, материјали за проектите и слични. Во текот на 2021 година се одржани 6 седници на Советот. За истите се објавени соодветни информации на веб страната на Центарот. (во прилог линк од Седници: <https://southwestregion.mk/odnosi-so-javnosta/sednici/>).

На веб страната на Центарот за развој, во текот на 2021 година, се поставени и други материјали, документи, програми, планови за работата на Центарот, како и за реализација на Програмата за развој. Меѓу нив, се поставени: Програмата за развој на ЈЗПР за периодот 2021-2026 година (на македонски и албански јазик), Годишната листа на предлог регионални проекти за 2021 година (на македонски и албански јазик), Стратегијата за регионален развој за периодот 2021-2031 година (на македонски јазик), Годишниот извештај за работењето на Центарот за развој за 2020 година и Годишниот извештај за реализација на Програмата за развој за 2020 година (на македонски и албански јазик), Акционен план за спроведување на Програмата за развој за 2021 година (на македонски и албански јазик), Завршните сметки за 2020 година, и тоа за Центарот за развој и Проектот: Одржлив и инклузивен PPP (на македонски јазик), Годишниот Финансиски план за 2021 година и 2022 година и Годишниот Финансиски Извештај за 2020 година (на македонски и албански јазик).

Во однос на јавните набавки, поставен е Планот за јавни набавки за 2021 година (на македонски јазик). Во овој дел вредно е да се спомене, дека со изработката на новата веб страна, е направена синхронизација на страната на Центарот за развој со електронскиот систем за јавни набавки (е-набавки), и сите објавени постапки во

системот за е-набавки се објавуваат и на веб страната на Центарот за развој. (линк: <https://southwestregion.mk/javni-nabavki/>)

Во делот на Односи со јавноста, во текот на 2021 година, се објавени 8 Вести (во 3 јазици), објави за 6-те Седници на Советот за развој (на три јазици), и 2 Огласи (на три јазици).

Исто така, Бизнис центарот, ги изработи и адаптираше листите со значајните актери од регионот во делот на Бизнис заедницата (поделена во 12 области на делување), Граѓанската заедница, и Научните институции од регионот (основни, средни и високообразовни институции од регионот). За Бизнис заедницата се поставени податоци со контакти за 921 фирми, за Граѓанската заедница се поставени податоци со контакти за 1164 организации, за образовни институции податоци за 39 основни училишта, 9 средни и 6 високообразовни институции.

Во текот на една година, конкретно за 2021 година, веб страната на Центарот за развој на ЈЗПР ја имаат посетено над 5.500 посетители. Најголемиот број на посетители се од Република Северна Македонија, после идат соседните земји, и во третиот блок се земјите од ЕУ.

На “Facebook“ страната на Центарот за развој, во текот на 2021 година, се објавени и споделени вкупно 580 информации. Повеќето од објавите се за можности за финансирање на приватни компании, можности за грантови, квалификација и доквалификација на вработени и невработени лица, потоа објави за грантови за институции, промоција на проектите од Центарот за развој, Општините од регионот, јавните комунални претпријатија од регионот, и други релевантни институции од Југозападен плански регион (линк од “Facebook“ страната: <https://www.facebook.com/Jugozapadenplanskieregion>). За сите објави има 1700 позитивни реакции од посетителите на ФБ страната на Центарот за развој.

Центарот за развој, во рамките на своите можности, за значајните активности поврзани со секојдневното работење, медиумски беше покриен кај националните, регионалните и локалните печатени и електронски медиуми. Значајно е да се напомене дека редовно присуство со прилози, особено поврзани со конкретните проектни активности, во текот на 2021 година имаше во Македонската Информативна Агенција – МИА, преку нејзината дописна мрежа од Охрид, Струга, Кичево и Дебар, како и кај Македонската радио телевизија, а од печатените медиуми во дневните весници Нова Македонија и Коха.

Центарот за развој, соработуваше и со поголем дел на регионални медиуми, како што се телевизиските станици ТВМ во Охрид, ТВ Гура во Кичево и ТВ Жупа од Дебар, при што главно беа пренесувани изјави на претседателот на Советот за развој на ЈЗПР, Рамиз Мерко градоначалниците од општините и од директорката на Центарот за развој, Мирјана Лозаноска за одделни настани значајни за Регионот, за почетокот на реализација на проектните активности, изнесување ставови и по други значајни теми, како и гостување во емисии. Од интернет порталите редовни информации за активностите на Центарот пренесуваше Охридњуз, кој го покрива скоро целиот регион и е еден од најчитаните интернет медиуми во државава.

Во текот на 2021 година во медиумите беа публикувани околу 50-тина објави за разни активности поврзани со Советот за развој, Центарот за развој и Југозападниот регион.

3. Обезбедување партиципативност во реализацијата на Програмата

Во овој дел се презентираат податоците за остварените резултати во делот на партиципативноста, како едно од законски дефинираните начела на политиката на рамномерен регионален развој.

Потребно е да се даде посебен осврт на подготовката, одржувањето и резултатите од работата на регионалните форуми на заедницата. Притоа, треба да се наведе бројот на одржани регионални форуми, вкупниот број на учесници во регионалните форуми, просечниот број на учесници по одржан регионален форум, како и податоците за структурата на учесниците.

Исто така, потребно е да се наведе и процентниот удел на проекти кои се избрани на форуми од вкупниот број на реализирани проекти од страна на Центарот за развој на планскиот регион.

Покрај тоа, за делот на проектите и активностите каде не се реализирани регионални форуми на заедницата треба да се наведе: дали, какви и во колку случаи се применети некои други алатки или механизми на партиципативност.

Партиципативноста во спроведување на Програмата за развој на Југозападниот плански регион е еден од основните принципи кој се применува од самиот почеток на функционирање на Центарот за развој на Југозападниот плански регион. Секоја година Центарот организираше планирачки работилници на кои учествуваа претставници од сите засегнати страни во Југозападниот плански регион. Се идентификуваа проблеми во регионот и се предлагаа решенија од страна на претставници на општините, јавните претпријатија, бизнис секторот, невладиниот сектор, образовни и здравствени институции, и заинтересирани поединци. Сите генерирани проектни идеи беа усогласени со стратешките цели и приоритети од Програмата за развој на Југозападниот плански регион.

Со отпочнувањето на имплементацијата на проектот „Одржлив и инклузивен рамномерен регионален развој“, и со измените во Законот за рамномерен регионален развој, овие планирачки работилници прераснаа во регионални форуми согласно правилата на Швајцарската Агенција за развој и соработка и ЗЕЛС. На форумите беа ангажирани модератори сертифицирани од ЗЕЛС и согласно паравилата покана и агенда се испраќаше до сите засегнати страни од регионот. Стандардно се организираше циклус од четири форумски сесии со определен број на работни маси по приоритетни области. На првата форумска сесија се идентификуваа проблеми и се предлагаа решенија. Се креираа работни групи кои работеа на предложените проектни концепти и истите ги презентираа пред учесниците на втората и третата форумска сесија. На третата сесија сите учесници со право на глас гласаа и со тоа ја креираа приоритетната листа на проекти за регионот. На четвртата форумска сесија се презентираа резултатите од имплементација на избраниот проект од страна на форумот.

Во нормални услови просечниот број на учесници на форумите е 60. На форумите учествуваа и жени и мажи, претставници од сите сектори, претставници од сите етнички групи, претставници од ранливи категории граѓани.

Заради пандемијата но и заради усвојување на новиот Закон за PPP, негови измени, па измени на Програмата за PPP на БРР, во 2021 година се одржа само еден форум – финален форум за презентирање на резултатите од имплементација на инвестициски

проект кој беше финансиран преку Грантова шема од проектот Одржлив и инклузивен рамномерен регионален развој. Оваа четврта форумска сесија се одржа на 15.06.2021 година во Струга а модератор беше Александар Јовановски кој е сертифициран модератор од страна на ЗЕЛС. На истата учествуваа 36 учесници од кои: 19 претставници од јавните институции и општините од регионот, 10 претставници од граѓанскиот сектор, 1 претставник од медиумите и 5 претставници од Центарот за развој на Југозападен плански регион. Родовата застапеност е 16 мажи и 20 жени, додека според етничката припадност 22 претставници се Македонци, 12 Албанци, 1 Турчин и 1 Ром. Во однос на ранливите групи, само двајца учесници се изјасниле дека припаѓаат во групата на ранливи категории.

Како што е наведено и на почетокот, Центарот за развој на ЈЗПР перманентно користи алатки за партиципативност во форма на планирачки работилници и последните неколку години во форма на регионални форуми, на кои се предлагаат и избираат приоритетни проекти. Сите избрани и реализирани проекти се во согласност со Програмата за развој на регионот, и може слободно да се каже дека сите се избрани преку планирачки работилници и форуми, односно со широка консултација на сите засегнати страни.

4. Обезбедување социјална инклузивност во реализацијата на Програмата

Во овој дел се презентирани општата оценка и збирните податоците за придонесот и остварените резултати во делот на социјалната инклузија во реализацијата на Програмата за развој на Југозападниот плански регион.

Во сите реализирани регионални проекти се води сметка за социјална инклузија на ранливите групи на граѓани.

Активностите од Бизнис Центарот се достапни за сите категории на граѓани вклучително и ранливите категории. При објавување на можности за финансирање на Бизнис секторот, инфо сесии, менторска поддршка за повиците на ФИТР, кампови за иновации, ФБ објави и слично, Центарот за развој се обраќа до сите чинители од бизнис секторот вклучително и лица со пореченост, самохрани родители, долгорочно невработени лица, лица кои работат во сивата економија и сите останати со социјален ризик.

Регионалните проекти чии мерки за имплементација вклучуваат подобрувања во општиската инфраструктура се однесуваат и на социјална вклученост на локалните заедници и од урбаните и од руралните средини. При тоа направено е економско поврзување на изолирани лица во рурални области преку изградба на пристапни патишта до обработливи површини.

Во 2021 година се одржа четвртиот регионален форум за презентирање на резултатите од реализираниот инвестициски проект. И трите претходни форуми кои беа дел од циклусот четири регионални форумски сесии беа насочени кон идентификување проблеми и предлагање решенија во кои задолжително ќе биде присутна компонентата на социјална инклузија, согласно критериумите на донаторот. Свое присуство на форумите имаа претставници од сите области вклучително и ранливи категории граѓани.

Преводот на Програмата за развој на Југозападниот плански регион на Албански јазик овозможува достапност на тој документ до повеќе граѓани од Југозападниот регион кои припаѓаат на таа етничка заедница.

Обуката за зајакнување на вештините на вработените во Центарот, за транспарентност преку подобрување на системот на комуникација преку социјални мрежи, исто така ќе овозможи повеќе достапни информации за сите категории граѓани вклучително и ранливи категории граѓани.

Со реализација на проектот „Реконструкција и опремување на современ центар за физикална терапија во болницата Св.Еразмо,, дадена е можност за лекување на пациентите кои имаат потреба од хидрофизикална терапија, како што се децата со проблеми во развојот, возрасни лица кои имаат дегенеративни заболувања и сите останати групи кои имаат здравствени проблеми од таков вид. Од започнувањето со работа на базенот во јули 2021 до крајот на годината просечниот број на пациенти што добиваат хидротерапија е 30 на ден, или вкупно 3300 пациенти во наведениот период.

Со регионалниот проект „Изработка на техничка документација и енергетска контрола за ЕЕ на јавни објекти,, направени се 11 енергетски контроли со извештаи и изработени се технички проекти со енергетски ефикасни мерки за 12 јавни објекти во Југозападниот регион. Најголем дел од овие јавни објекти се училишта основни и средни, како и селски домови и објекти на заедницата во руралните средини. Со ова креирани се можности за подобрување на условите на сите категории вклучително и деца со попреченост, деца од изолирани рурални подрачја, лица припадници на заедниците и останати лица во социјален ризик.

Покрај општата оценка за остварениот напредок во овој домен, подолу е даден и кус и прецизен опис како точно е остварена компонентата на социјална инклузија при реализацијата на секој одделен проект каде носител е Центарот за развој на Југозападниот плански регион.

ред. број	проект / активност	компонента на социјална инклузивност	индикатор/и
1.	Изградба на пристапни патишта до обработливо земјиште во ЈЗПР	Економско поврзување на изолирани лица во рурални области	200 земјоделци од рурални средини (Вевчани)
2.	Бизнис Центар	Вклучување на лица со пореченост, самохрани родители, долгорочно невработени лица, лица кои работат во сивата економија и сите останати со социјален ризик	150 вклучени лица со социјален ризик
3.	Реконструкција и опремување на современ центар за физикална терапија во болницата Св.Еразмо	Хидрофизикална терапија за деца со пречки во развојот, возрасни лица со дегенеративни заболувања	3300 пациенти од јули-декември 2021 година
4.	Изработка на техничка документација и енергетска контрола за ЕЕ на јавни објекти	Образовно вклучување на деца со пореченост, деца во изолирани рурални средини, припадници на заедниците	220 лица со посебни потреби, 20 стари изнемоштени лица, 906 деца и млади од изолирани рурални средини, 3090 припадници на заедниците

5.	Регионални форуми	Вклучување на возрасни лица со попреченост, лица од изолирани рурални подрачја, долгорочно невработени лица, припадници на заедниците	36 учесници, 10 од НВО, 1 медиуми, 22 македонци, 12 албанци, 1 турчи, 1 ром, 2 учесници од ранливи категории
6.	Превод на Програма за развој на ЈЗПР на Албански јазик	Вклучување на припадници од Албанската заедница	Албанската заедница е втора по бројност во Југозападниот регион
7.	Обука за транспарентност преку подобрување на системот на комуникација преку социјални мрежи	Вклучување на возрасни лица со попреченост, лица од изолирани рурални подрачја, долгорочно невработени лица, припадници на заедниците	1500 следачи на ФБ профил на социјални мрежи

5. Обезбедување родова еднаквост во реализацијата на Програмата

Во овој дел се презентирани општата оценка и збирните податоците за придонесот и за остварените резултати во делот на родовата еднаквост во реализацијата на Програмата за развој на Југозападниот плански регион, со посебен осврт на родовото одговорно буџетирање.

Програмата за развој на Југозападниот плански регион 2021-2026 година, во делот на родовата еднаквост и родовото одговорно буџетирање, е изработена согласно прифатените меѓународни конвенции и документите што се донесени/усвоени во земјава, особено имајќи ја предвид Стратегијата за родова еднаквост на РСМ. Притоа, при утврдувањето на стратешките цели, приоритети и мерки земено е во предвид начелото на остварување на еднакви можности, односно овозможување мажите и жените да земат учество во планирањето и креирањето на главните активности во Регионот, преку работата на Советот и Центарот за развој, како и преку ангажманите на останатите засегнати страни на локално ниво- општини, академијата, бизнис сектор и НВО сектор. Исто така, земени се во предвид и начелата на еднаков статус и третман во остварувањето на нивните права, како и еднаквост во користењето на придобивките/ефектите од остварените проектни резултати.

И од агол на буџетирањето на проектите, и делот на планираните активности, изразена е волјата на родовата рамноправност, преку организирање регионални форуми со примена на практиките на партиципативност во процесите на буџетирање. Тоа значи дека се земени во предвид родовите разлики, потребите и интересите во секторите во кои се имплементирани проектите: патна инфраструктура, земјоделство, образование, социјална заштита и во бизнис секторот.

Со реализираните активности значајни резултати (преку мерливите податоци/индикатори прикажани во подолната табела) постигнати се во:

- родовата еднаквост во земјоделскиот сектор, и поттикнувањето/зголемување на улогата на жените и младите во менаџирање на земјоделските стопанства, и особено на семејните бизниси поврзани со овој сектор,

- овозможени се нов тип на услуги во здравствениот сектор, кои значително влијаат на подобрување на здравствената состојба на младата популација, како и на повозрасните групи на лица кои имаат потреба од физикални третмани со цел нивна рехабилитација,

- постигнати се значајни резултати во унапредувањето на образовниот процес и социјалната сфера со можност за олеснет пристап за сите ученици (без разлика на полот, етничката, социјалната или друг вид определба), и за образовниот кадар, како и во надминувањето на диспропорциите на корисниците на социјални услуги, и

- овозможен полесен пристап до изворите на финансирање за бизнис идеи на женската популација, преку обуки за подготовка на бизнис-планови и конкретни проектни апликации (ФИТР, Horizon 2020...) и поттикнување на женското претприемништво.

Покрај општата оценка за остварениот напредок во овој домен, во табелата подолу е даден и кус и прецизен опис како точно е остварена компонентата на родова еднаквост при реализацијата на секој одделен проект каде носител е Центарот за развој на Југозападниот плански.

ред. број	проект / активност	компонента на родова еднаквост	индикатор/и
1.	Изградба на пристапни патишта до обработливо земјиште во ЈЗГР	Еднакви можности за користење на патната инфраструктура до земјоделските површини за сите родови категории во заедницата	Број: пристапност до 144 хектари обработливо земјиште за околу 200 земјоделци во Вевчани Оценка: Создадени услови за развој на семејните бизниси во земјоделството преку вклученост на сите членови од домаќинствата
2.	Реконструкција и опремување на современ центар за физикална терапија во болницата Св. Еразмо во Охрид	Подобрени услови за здрав развој на деца со анормалии и рехабилитација на возрасни лица со деформитети од сите родови категории	Број: 30 пациенти дневно со потреби за рехабилитација Оценка: Овозможени физикални третмани за поттикнување на здравиот раст кај децата и лекување на возрасните лица без оглед на родовата припадност
3.	Изработка на техничка документација и енергетска контрола за ЕЕ на јавни	Создавање услови за еднакви можности за сите родови категории особено во образованието и социјалната сфера	Број: Подобрување на услови за претстој во институции од образованието и социјалната сфера за околу 220 лица со посебни потреби, 20 стари изнемоштени лица, 906 деца и млади од изолирани рурални средини и 3090 припадници на заедниците Оценка: Создавање услови за еднаква достапност во образовната и социјалната сфера преку подобрување на општите услови во давањето/користењето на услугите за сите родови категории

4.	Активности на Бизнес Центар	Создавање услови за еднакви можности за сите родови категории, особено на социјално исклучените (ранливи групи, лица од рурални средини, лица со попреченост, лица вклучени во сивата економија...), како и на младите и женската популација и нивна вклученост во бизнис секторот	Број: Вклучени над 150 лица во активностите на Бизнес центарот Оценка: Овозможена вклученост во пазарот на трудот и отворање на можности за развој на сопствен бизнис особено за наведените таргет групи
5	Регионални форуми	Еднакви можности за вклучување на сите родови категории	36 учесници на регионален форум, од нив 20 жени и 16 мажи
6	Превод на Програма за развој на ЈЗПР на Албански јазик	Создавање услови за еднакви можности за сите родови категории	Достапност на програма до возрасни заинтересирани мажи и жени од Албанската заедница
7	Обука за транспарентност преку подобрување на системот на комуникација преку социјални мрежи	Еднакви можности за вклучување на сите родови категории	1500 следачи од кои поголем % се жени

6. Придонес кон заштитата на животната средина во реализацијата на Програмата

Во овој дел се презентирани општата оценка и збирните податоци за придонесот и за остварените резултати во делот на заштитата и унапредувањето на животната средина во реализацијата на Програмата за развој на Југозападниот плански регион.

Во сите реализирани регионални проекти се води сметка за заштитата на животната средина.

Активностите од Бизнес Центарот немаат негативно влијание врз животната средина со оглед на нивната природа. Имено објавувањето информации, инфо сесиите, менторската поддршка за повиците на ФИТР, камповите за иновации кои се одвиваа Онлине, ФБ објави и слично, немаат никакво негативно влијание врз животната средина.

Регионалните форуми, преводот на Програмата на Албански јазик и Обуката за зајакнување на капацитетите на вработените во Центарот за развој на ЈЗПР за транспарентност преку подобрување на системот на комуникација преку социјалните мрежи, немаат негативно влијание врз животната средина.

При реализацијата на регионалните проекти чии мерки за имплементација вклучуваат подобрувања во општинската инфраструктура, во текот на изведување на работите се почитуваат сите стандарди и мерки за одбегнување на негативни влијанија врз животната средина според Законот за градење и сите правилници за организација на градба.

Со реализација на проектот „Реконструкција и опремување на современ центар за физикална терапија во болницата Св.Еразмо,, искористени се обновливи извори на енергија за греење на водата и базенскиот простор. Исто така градежните зафати немаат негативно влијание врз животната средина, и испочитувани се сите стандарди и мерки за одбегнување на влијанијата врз животната средина според Законот за градење и сите правилници за организација на градба.

Со регионалниот проект „Изработка на техничка документација и енергетска контрола за ЕЕ на јавни објекти,, направени се 11 енергетски контроли со извештаи и изработени се технички проекти со енергетски ефикасни мерки за 12 јавни објекти во Југозападниот регион. Сите овие документи се во насока на заштита на животната средина бидејќи со нив се предлагаат енергетски ефикасни мерки и системи за греење на објектите од обновливи извори на енергија.

Покрај општата оценка за остварениот напредок во овој домен, во табелата подолу е даден и кус и прецизен опис како точно е остварена компонентата на заштита и унапредување на животната средина при реализацијата на секој одделен проект каде носител е Центарот за развој на Југозападниот плански.

ред-број	проект / активност	компонента на заштита и унапредување на животната средина	индикатор/и
1.	Изградба на пристапни патишта до обработливо земјиште во ЈЗПР	Расчистување на теренот, копање, тампонирање со природен дробен камен	Квалитет на почва, квалитет на воздух и вода , Нема податоци од мерења
2.	Бизнис Центар	Дописи, Онлине средби, Менторирање Онлине	Квалитет на почва, квалитет на воздух и вода, Нема податоци од мерења
3.	Реконструкција и опремување на современ центар за физикална терапија во болницата Св.Еразмо	Градежни зафати, термо-технички инсталации, електрична инсталација согласно мерки и стандарди за одбегнување негативно влијание врз животната средина	Квалитет на почва, квалитет на воздух и вода, Нема податоци од мерења
4.	Изработка на техничка документација и енергетска контрола за ЕЕ на јавни објекти	Енергетски контроли со мерења на сите параметри, изработка на извештаи, изработка на техничка документација	Квалитет на почва, квалитет на воздух и вода, Нема податоци од мерења
5.	Регионални форуми	нема компонента на заштита и унапредување на животната средина	/
6.	Превод на Програма за развој на ЈЗПР на Албански јазик	нема компонента на заштита и унапредување на животната средина	/
7.	Обука за транспарентност преку подобрување на системот на комуникација преку социјални мрежи	нема компонента на заштита и унапредување на животната средина	/

7. Придонес кон дигитализацијата во реализацијата на Програмата

Во овој дел се презентирани општата оценка и збирните податоци за придонесот и за остварените резултати во делот на дигитализацијата во реализацијата на Програмата за развој на Југозападниот плански регион.

Поголем дел од активностите на Бизнис Центарот се одвиваа Онлине, како што се инфо сесии, менторирање и иновативни кампови. Исто така објавите на ФБ за можностите за бизнис секторот се дел од дигитализирани услуги.

Регионалните форуми, преводот на Програмата на Албански јазик и Обуката за зајакнување на капацитетите на вработените во Центарот за развој на ЈЗПР за транспарентност преку подобрување на системот на комуникација преку социјалните мрежи, имаат компонента на дигитализација. Комуникацијата со учесниците на регионалните форуми е остварена по електроски пат. Преведената програма на Албански јазик во дигитален формат е објавена на ВЕБ страната на центарот. Обуката сама по себе дава можности преку социјалните мрежи по дигитален пат да се споделуваат информации до сите заинтересирани страни.

Во делот на проектот за Реконструкција и опремување на центар за физикална терапија во болницата Св.Еразмо, поголем дел од процесите во управување со базенската опрема се дигитализирани и автоматизирани. Ова се однесува на степенот на постигната температура на водата, на нивото на вода потребна за функционирање на малиот и големиот базен и на потребата од хлорирање и флуорирање на водата.

Извештаите од енергетските контроли и изработената техничка документација со енергетски ефикасни мерки за јавни објекти се направени покрај во печатена форма и во дигитален формат.

Покрај општата оценка за остварениот напредок во овој домен, во табелата подолу е даден и кус и прецизен опис како точно е остварена компонентата на дигитализација при реализацијата на секој одделен проект каде носител е Центарот за развој на Југозападниот плански регион.

ред. број	проект / активност	компонента на дигитализација	индикатор/и
1.	Изградба на пристапни патишта до обработливо земјиште во ЈЗПР	Нема компонента на дигитализација	Нема податоци
2.	Бизнис Центар	Онлине инфо состаноци, менторирање, иновациски кампови (Google Meet, Zoom), објави и споделувања на ФБ	4 Онлине инфо сесии за повици на ФИТР 12 фирми менторирани Онлине за повици на ФИТР Учество на 40 Онлине настани Учество на 2 Иновациски кампови Онлине 504 Објави на ФБ, 1750 подржувачи
3.	Реконструкција и опремување на современ центар за физикална терапија во болницата Св.Еразмо	Автоматско регулирање на температура на вода, ниво на вода, хлорирање и флуорирање	Температурата на водата е перманентно 32 Ц Нивото е постојано на нормална висина

4.	Изработка на техничка документација и енергетска контрола за ЕЕ на јавни објекти	Извештаи за извршена енергетска контрола во дигитална форма, техничка документација за јавни објекти во дигитална форма	11 извештаи за ЕЕ контрола 12 технички проекти
5	Регионални форуми	Комуникација со учесниците по електронски пат	Доставени Покани и мареџали до 80 претставници од Регионот
6	Превод на Програма за развој на ЈЗПР на Албански јазик	Дигитален формат од преведената Програма достапен на ВЕБ страната на Центарот	Преведена Програма во дигитален формат на ВЕБ страна
7	Обука за транспарентност преку подобрување на системот на комуникација преку социјални мрежи	Комуникација на социјални мрежи по дигитален пат	Објавување информации на социјални мрежи

8. Извештај за финансиското работење на Центарот за развој на планскиот регион

Во финансискиот извештај се претставени податоците од две сметки на Центарот за развој, од кои една основна и една подсметка која што е отворена за донаторски проект.

Во периодот од 01.01.2021 до 31.12.2021 година остварени се приходи во вкупен износ од 49.943.700 денари, од кои 41.208.561 денари на основната сметка на Центарот, додека на подсметката од донаторскиот проект „Одржлив и инклузивен рамномерен регионален развој“, во износ од 8.735.139 денари. Процентуално реализацијата на приходите е 45,93 % од предвидените приходи со Финансискиот план за 2021 година.

Во 2021 година реализирани се расходи во вкупен износ од 25.529.084 денари, од кои од основната сметка 16.793.945 денари, додека од донаторската подсметка 8.735.139 денари. За капитални расходи односно проектни активности во рамките на регионалните проекти обезбедени во 2020 и 2021 година од буџетски и донаторски извори, потрошени се 20.429.745 денари или 80,02 % од вкупните расходи во 2021 година.

Согласно Законот за сметководство на буџетите и буџетските корисници во целост е применет принципот на усогласување на превземени обврски и исплата на истите во тековната буџетска година, така што Центарот нема пренесени обврски во 2022 година. Согласно со сметководствената евиденција, вкупните побарувања заклучно со 31.12.2021 година изнесуваат 14.279.163 денари.

Во извештајниот период Центарот за развој подготви и реализираше 7 јавни набавки. Од нив 3 јавни набавки се спроведени преку Електронскиот систем за јавни набавки согласно Законот за јавни набавки, додека 4 јавни набавки се спроведени согласно Правилникот на донаторот за реализација на одделни активности од проектот „Одржлив и инклузивен рамномерен регионален развој“, финансиран од страна на Швајцарската агенција за развој и соработка и Министерството за локална самоуправа.

Целосниот Извештај за финансиското работење, кој претставува составен дел од Годишниот извештај, согласно член 32 став 2 од Законот за рамномерен регионален развој, е приложен како Анекс на крајот на овој Годишен извештај.

9. Организација и раководење

Вработените во Центарот за развој на Југозападниот плански регион ги извршуваат работите во надлежност на Центарот и вршат стручни работи за Советот за развој на Југозападниот плански регион. Во текот на 2021 година во Центарот беа вработени 6 лица, од кои Директор, три Регионални координатори, Администратор и Координатор на Бизнис Центарот. Од вкупниот број на нагажирани лица во Центарот 4 се жени и 2 се мажи.

Сите вработени во Центарот се со високо образование. Директорот на Центарот е дипломиран електро инженер и Магистер за локален и регионален развој, и е со договор на определено време од 4 години. Координаторите се еден дипломиран политиколог, еден дипломиран економист и еден дипломиран по бизнис администрација и е магистер по политички науки, и се со договори на неопределено време. Администраторот е дипломиран правник и е со договор на определено време. Координаторот во Бизнис Центарот има дипломирано на Филолошкиот факултет во Скопје и има Магистратура за човекови права, ангажиран за период од 9 месеци (јануари-септември 2021) согласно Договор за поддршка на Бизнис Центарот.

Во текот на извештајниот период вработените од Центарот учествувале на неколку обуки кои се битни за работењето на Центарот. Целиот тим на Центарот ја следеше обуката за користење на МИС (Мониторинг Информациски Систем) на Бирото за регионален развој преку кој во наредниот период ќе се аплицираат Онлине преоктните апликации. Тројца вработени ја следеа Онлине обуката на Бирото за јавни набавки на тема „Е-пазар за набавки од мала вредност за договорни органи,“ која е од голема корист во спроведување на јавните набавки на ЕСЈН. Двајца вработени следеа Обука за транспарентност преку подобрување на системот на комуникација преку социјални мрежи, и истата се одржа во Албанија. Еден вработен ја следеше Онлине обуката за електронските портали на Агенцијата за заштита на правото на пристап до информации од јавен карактер.

Советот за развој на Југозападниот плански регион на седницата што се одржа во декември 2021 година донесе Одлука за организација на стручната служба на Центарот за развој на Југозападниот плански регион. Овој документ е усогласен со новиот Закон за PPP, со Законот за управување со отпад и други закони и подзаконски акти кои имаат поврзаност со работата на Центарот за развој на Југозападниот плански регион. Со цел поефикасно работење и постигнување на повисок степен на реализација на Програмата за развој на Југозападниот плански регион, со споменатиот документ предвидено е Центарот за развој да се организира во три одделенија во кои треба да се ангажира и дополнителен стручен персонал. Пополнувањето на одделенијата со соодветен кадар ќе треба да се реализира етапно во подолг временски период во согласност со обезбедените финансиски средства. Од тука и етапно со зголемување на обемот на работа ќе треба да се ангажираат стручни лица во трите одделенија.

Советот за развој на Југозападниот плански регион одржа 6 седници во текот на 2021 година. Од страна на Советот за развој разгледани се и усвоени Годишен извештај за реализација на програмата за развој на ЈЗПР во 2020 година, Годишен извештај за работењето на Центарот за 2020, Годишен финансиски извештај и годишни сметки за 2020, Програма за развој на Југозападниот плански регион 2021-2026 (по претходна

согласност од Советот за рамномерен регионален развој на РСМ), Акциски план за спроведување на Програмата за развој на ЈЗПР за 2021 година, нов Деловник за работа на Советот за развој на ЈЗПР, Одлука за избор на директор на Центарот за развој на ЈЗПР, Приоритетна листа на регионални проекти, Одлука за избор на претседател на Советот за развој на ЈЗПР, Одлука за организација на стручната служба во Центарот за развој на ЈЗПР, Финансиски план за 2022 година. Исто така донесени се Одлуки за спроведување постапки за избор на членови во Советот за развој на ЈЗПР од невладиниот сектор и од бизнис секторот. Покрај ова конституиран е и Советот за социјална заштита на ЈУГОЗАПАДНИОТ плански регион, донесен е Деловник за негова работа и избран е Претседател.

10. Предлози и сугестии до клучните чинители на политиката на рамномерен регионален развој

Во овој дел се презентираат конкретни предлози и сугестии за подобрување и унапредување на реализацијата на Програмата за регионален развој. Предлозите и сугестиите произлегуваат од искуствата на Центрите во подготовката на апликациите и апликациските критериуми, реализацијата на проектните активности и евалуацијата на проектите и се однесуваат на подобрување и унапредување на работата во дадените процеси.

Предлози и сугестии до Советот за рамномерен регионален развој

Советот за рамномерен регионален развој на РСМ да се состанува повеќе пати во текот на годината со учество на сите членови. Одлуките со предлог листите за финансирање проекти за развој на планските региони, да се носат на почеток на годината и да се проследат на усвојување до Владата на РСМ. На таков начин Центрите за развој на планските региони ќе можат благовремено да започнат со имплементација на регионалните проекти и успешно и квалитетно да ги спроведат проектните активности во утврдените рокови.

Предлози и сугестии до Министерството за локална самоуправа

Проектите за развој на планските региони за 2021 година, се поднесени од страна на Центрите за развој на планските региони, до Бирото за регионален развој согласно предвидениот законски рок од стариот Закон, до 15 декември во тековната година за наредната година. Меѓутоа, од 05 февруари 2021 година влегува на сила новиот Закон кој предвидува проектите за развој на планските региони да се достават до Бирото за регионален развој најдоцна до 31 јануари во тековната година. Во делот на преодни и завршни одредби, во новиот Закон за рамномерен регионален развој, во ниту еден член нема пишана одредба дека членовите од новиот Закон кои се однесуваат на поднесување, финансирање и ко-финансирање на регионални проекти ќе започнат од 2022 година, т.е. веќе аплицираните проекти по стариот Закон да можат да се реализираат во 2021 година. Ова е голем пропуст што предизвикува правни и временски празнини помеѓу двата закони. Но, од друга страна согласно член 52 став 4 од Уставот на РСМ доставените проекти за 2021 година треба да се имплементираат по стариот Закон. Наместо да се постапи согласно Уставот на РСМ и законите, се помина на менување на Програмата за регионален развој на БРР која од едногодишна помина во

двегодишна. И ова не беше доволно па беа иницирани промени во новиот Закон за PPP кои чекаа долго време да бидат изгласани во Собранието на РСМ. Од Центрите за развој беше побарано да ги повлечат проектните апликации доставени по стариот закон и да подготват и достават нови апликации на почетокот на август 2021 година. Проектите се евалуирани во август од страна на Комисијата за евалуација, но за донесување на Одлука за доделување средства за финансирање од страна на Владата мораше да се почека да завршат локалните избори. Со ова беше одложена реализацијата на регионалните проекти за една година а со тоа изостанаа и средствата за оперативни трошоци за функционирање на Центрите. Заради сето наведено се препорачува на Министерството да го почитува Уставот и Законите на РСМ.

Во текот на подготовка на новиот Закон за рамномерен регионален развој, Центрите за развој на планските региони не беа воопшто вклучени и консултирани. И покрај инсистирањето да се добие работна верзија од новиот закон, Центрите прв пат можеа да го видат законот на ВЕБ страната на Собранието на РСМ кој беше поставен како работен материјал. Истото се случуваше и при подготовката на повеќе правилници како што е Правилник за подготовка на плански документи, Правилник за формата на Годишните извештаи за реализација на Програмата за развој на планските региони и слично. Од тука, се препорачува на Министерството да биде транспарентно и да го применува принципот на партиципативност, со тоа што ќе ги консултира Центрите за развој на планските региони, за законски решенија и подзаконски акти врз основа на кои се формирани и функционираат.

Во рамки на Министерството за локална самоуправа постои Сектор за регионален развој, кој по правило би требало да има директна комуникација со Центрите за развој на планските региони. Во последните неколку години Секторот за регионален развој воопшто не комуницира со Центрите ниту пак може да се види дека функционира. Неговата улога е превземена од страна на Проектната единица за имплементација на проектот Одржлив и инклузивен рамномерен регионален развој. Препорачуваме и секторот и проектната единица да работат во рамките на своите надлежности.

Предлози и сугестии до Бирото за регионален развој

Со Бирото за регионален развој Центрите за развој имаат редовна комуникација и добра соработка. Препорачуваме да продолжи редовната комуникација и соработката да се продлабочи со цел да се постигнат подобри резултати.

Исто така, на Бирото се препорачува да не раскинува еднострано договори за реализација на проекти, без никаква законска основа и спротивно на одредбите од потпишаните договори.

Предлози и сугестии до линиските министерства во однос на реализацијата на одделните ресорни Програми

На линиските министерства препорачуваме да бидат поактивни во Советот за рамномерен регионален развој на РСМ. Исто така, препорачуваме при одвојувањето средства за финансирање проекти да ги димензионираат согласно степенот на развиеност на планските региони. Сите линиски министерства да дадат можност на Центрите за развој на планските региони да аплицираат на нивните повици за финансирање проекти.

Предлози и сугестии до Советите на Општините од планскиот регион

После локалните избори што се одржаа во октомври 2021 година, Советите на Општините имаат нов состав. Препорачуваме средби со советниците при што би ги презентирале политиката за регионален развој, можностите и активностите што ги спроведуваат Центрите за развој. Со ова поблиско запознавање на советниците ќе се поттикне добра соработка и размена на идеи за решавање на општински проблеми со здружување на повеќе општини од Југозападниот плански регион преку регионални проекти.

II. ТАБЕЛАРЕН ДЕЛ НА ГОДИШНИОТ ИЗВЕШТАЈ

Табеларниот дел на Годишниот извештај ги содржи следниве табеларни прикази:

A. Табеларен приказ на реализацијата на проектите и активностите во функција на реализација на Програмата за развој на планскиот регион, каде носител е Центарот за развој на планскиот регион.

Тука влегуваат сите проекти, независно од изворите на финансирање и програмите, каде носител е Центарот за развој на планскиот регион: од Програмата за регионален развој на МЛС и БРР; од буџетите на Општините од регионот; Програмата за капитални субвенции за развој на плански региони во областа на земјоделството и руралниот развој на МЗШВ; Програмата за финансиска поддршка на руралниот развој на АФПЗРР; Програмата на АППРСМ; Програмите на ЕУ; Програмите за прекугранична соработка со соседните држави; Програмите од меѓународните извори на финансирање.

B. Табеларен приказ за реализацијата на сите проекти во извештајната година во функција на реализација на Програмата за развој на планскиот регион.

Тука влегуваат сите проекти за јавни инвестиции во регионот, било да се буџетски или вонбуџетски, односно, покрај проектите на линиските министерства и на општините, тука се и проектите на јавните претпријатија, фондовите и акционерските друштва со доминантна државна сопственост. Податоците за овој табеларен приказ Центрите ги црпат од непосреден увид и контакти со наведените чинители, како и од Електронскиот систем за координација на планирањето, спроведувањето, следењето и оценувањето на политиката за поттикнување на рамномерен регионален развој.

C. Табеларен приказ за реализацијата на сите приватни инвестиции во планскиот регион во извештајната година.

Податоците за овој табеларен приказ Центрите ги црпат од непосреден увид и контакти со деловната заедница од планскиот регион, од регионалните стопански комори, како и од активностите на сопствените Бизнес центри.

D. Табеларен приказ на бројот и содржината на реализирани активности за обезбедување транспарентност во реализацијата на Програмата за развој на планскиот регион во извештајната година.

Податоците за овој табеларен приказ Центрите ги црпат од своето непосредно управување со проектите каде се тие носители во реализација на Програмата за развој на планскиот регион.

А. ТАБЕЛАРЕН ПРИКАЗ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈАТА НА ПРОЕКТИТЕ И АКТИВНОСТИТЕ ВО ИЗВЕШТАЈНАТА ГОДИНА ВО ФУНКЦИЈА НА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПРОГРАМАТА ЗА РАЗВОЈ НА ПЛАНСКИОТ РЕГИОН 2021-2026 ГОДИНА, КАДЕ НОСИТЕЛ Е ЦЕНТАРОТ ЗА РАЗВОЈ НА ПЛАНСКИОТ РЕГИОН

(Табелата е прилагодена согласно бројот на дефинираните стратегиски цели, бројот на дефинираните приоритети во рамките на секоја од стратегиските цели, бројот на дефинираните мерки во рамките на секој од дефинираните приоритети и бројот на проектни активности во рамките на секоја од дефинираните мерки, согласно утврденото во Програмата за развој на планскиот регион 2021-2026 година)

СТРАТЕГИСКА ЦЕЛ 1 Унапредување на економијата и родовиот паритет преку користење на компаративните предности на човечките и материјалните ресурси, подобрување на инфраструктурата, инвестициска активност во МСП со нови технологии, знаење и иновативност, пристап до финансии и одржливост на животната средина, земјоделието и руралниот развој								
МЕРКА	ПРОЕКТ / АКТИВНОСТ	ФИНАНСИСКИ ИЗВОРИ	ПРОГРАМА	ВКУПНА ВРЕДНОСТ НА ПРОЕКТОТ (во денари)	РЕАЛИЗИРАНИ СРЕДСТВА	ПАРТНЕРИ ВО ИМПЛЕМЕНТАЦИЈАТА	КОРИСНИК	ИНДИКАТОР/И
Приоритет 1.1 Зголемување на конкурентноста на регионалната економија								
1.1.1	Поттикнување на претприемничкиот дух кај младата и особено женската популација преку обуки и поддршка за ИКТ и старт-ап на нови бизниси	Нема реализирани активности						
		Нема реализирани активности						
1.1.2	Креирање информациски систем за развој на иновации во регионот	Нема реализирани активности						

1.1.3	Поттикнување на здружување и формирање на кластери	Нема реализирани активности							
1.1.4	Поттикнување на можностите за искористување на домашни и странски извори за финансирање на МСП	Бизнис Центар/Ваучерска програма за градење капацитети на бизнис секторот	МЛС/СДЦ/Проект ОИРРР-1 фаза на спроведување	Одржлив и инклузивен рамномерен регионален развој	304.000	266.567	ФИТР	Фирми од ЈЗПР	12 фирми добиле менторска помош за аплицирање кај ФИТР
1.1.4	Поттикнување на можностите за искористување на домашни и странски извори за финансирање на МСП	Бизнис Центар/Објавување листа на можни владини и други извори на финансирање на бизнис секторот	МЛС/СДЦ/Проект ОИРРР-1 фаза на спроведување	Одржлив и инклузивен рамномерен регионален развој	46.268	46.268	Општини, бизнис сектор во ЈЗПР	Заинтересирани Фирми и поединци од ЈЗПР	Објавени 12 Владини институции и 26 институции од граѓански и приватен сектор
1.1.5	Брендмирање на стоки и услуги препознатливи за регионот	Нема реализирани активности							
Приоритет 1.2 Јакнење и осовременување на МСП секторот									
1.2.1	Поттикнување на иницијативи за структурни промени на МСП секторот во регионот	Нема реализирани активности							
1.2.2	Поттикнување паметна специјализација за економски развој на регионот	Нема реализирани активности							
1.2.3	Зачувување на традиционалните занаети и развој на бизниси во рурални средини	Нема реализирани активности							

1.2.4	Поттикнување размена на искуства и знаење помеѓу субјекти од земјата и странство	Награда за партиципативност на Центарот за развој на ЈЗПР/Обука за транспарентност преку подобрување на системот на комуникација преку социјални мрежи	МЛС/СДЦ/Проект ОИРРРР-1фаза на спроведување	Одржлив и инклузивен рамномерен регионален развој-1 фаза на спроведување	76.000	73.850	Експерти за обуки, туристички агенции	Вработени во Центарот за развој на ЈЗПР	2 вработени од ЦРЈЗПР успешно ја завршија 3-дневната обука
1.2.4	Поттикнување размена на искуства и знаење помеѓу субјекти од земјата и странство	Поддршка на Центарот за развој на ЈЗПР/Превод на Програмата за развој на Југозападниот плански регион на Албански јазик	МЛС/СДЦ/Проект ОИРРРР-1фаза на спроведување	Одржлив и инклузивен рамномерен регионален развој-1 фаза на спроведување	50.800	49.814	Преведувачи	Граѓани од ЈЗПР	Преведени 113 страни, објавена Програма на ВЕБ страна на Центарот
1.2.5	Поттикнување на женско претприемништво	Нема реализирани активности							
Приоритет 1.3 Зголемување на инвестициите во регионот									
1.3.1	Мапирање на инвестициски потенцијали во регионот	Бизнис Центар/Ажурирање и објавување на бази на податоци за институции и фирми во ЈЗПР	МЛС/СДЦ/Проект ОИРРРР-1фаза на спроведување	Одржлив и инклузивен рамномерен регионален развој-1 фаза на спроведување	46.286	46.286	Централен регистар, Златна книга, Завод за статистика	Бизнис сектор	Подготвени и објавени податоци за фирми и институции во 12 категории со вкупен број 955 субјекти од ЈЗПР
1.3.1	Мапирање на инвестициски потенцијали во регионот	Бизнис Центар/Ажурирање и објавување на бази на податоци за greenfield и brownfield локации во ЈЗПР	МЛС/СДЦ/Проект ОИРРРР-1фаза на спроведување	Одржлив и инклузивен рамномерен регионален развој-1 фаза на спроведување	46.286	46.286	Општини	Бизнис сектор	Подготвени и објавени податоци за 100 greenfield и brownfield локации во ЈЗПР
1.3.1	Мапирање на инвестициски потенцијали во регионот	Бизнис Центар/Подготовка на Регистар на претприемачи, компании и земјоделци во ЈЗПР	МЛС/СДЦ/Проект ОИРРРР-1фаза на спроведување	Одржлив и инклузивен рамномерен регионален развој-1 фаза на спроведување	46.286	46.286	Општини, Централен регистар, Златна книга, Завод за статистика	Бизнис сектор	Подготвен и објавен Регистар со 911 субјекти
1.3.2	Поттикнување на средби на бизнис заедницата со потенцијални инвеститори	Промовирање на Бизнис Центарот на социјални мрежи, редовни објави на ФБ со корисни информации за фирмите	МЛС/СДЦ/Проект ОИРРРР-1фаза на спроведување	Одржлив и инклузивен рамномерен регионален развој-1 фаза на спроведување	46.286	46.286	ФИТР, Министерство, донатори	Бизнис сектор	Подготвени и објавени 504 информации на ФБ профил од ЦРЈЗПР кој има 1750 следбеници

1.3.3	Организирање настани за промоција на бизнис секторот	Нема реализирани активности							
Приоритет 1.4 Унапредување на просторот преку развој на инфраструктурата									
1.4.1	Изградба и реконструкција на патната инфраструктура во регионот	Реконструкција на пристапен пат Зодишта-Пелвец(Општина Вевчани)/Изградба на пристапни патишта до обработливо земјиште во ЈЗПР	Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство	Програма за капитални субвенции за развој на планските региони во областа на земјоделството и руралниот развој 2021	1.412.643	1.400.943	Општина Вевчани	Земјоделците од Општина Вевчани	Тампониран земјоделски пат со должина 1320 м и ширина 3 м кој поврзува 144 ха земјоделско земјиште
1.4.2	Поттикнување и развој на ИКТ инфраструктура во регионот	Нема реализирани активности							
1.4.3	Изградба и осовременување на комуналната инфраструктура во регионот	Нема реализирани активности							
1.4.4	Подготовка на техничка документација за инфраструктура	Нема реализирани активности							
Приоритет 1.5 Земјоделство и рурален развој									
1.5.1	Креирање модерен и продуктивен земјоделски сектор во регионот	Нема реализирани активности							

СТРАТЕГИСКА ЦЕЛ 2 Конкурентно образование според потребите на локалните заедници, бизнис заедницата и пазарот на трудот, унапредување на родовата еднаквост и подобрување на пристапот до образование и социјални услуги на граѓаните, во насока на намалување на одлив на млади и депопулација, со продуктивно вработување и социјална згриженост на деца, изнемоштени и социјално зависни лица и ранливи категории

МЕРКА	ПРОЕКТ / АКТИВНОСТ	ФИНАНСИСКИ ИЗВОРИ	ПРОГРАМА	ВКУПНА ВРЕДНОСТ НА ПРОЕКТОТ (во денари)	РЕАЛИЗИРАНИ СРЕДСТВА	ПАРТНЕРИ ВО ИМПЛЕМЕНТАЦИЈАТА	КОРИСНИК	ИНДИКАТОР/И
Приоритет 2.1 Подобрување на квалитетот на образованието и прилагодување на потребите согласно барањата на пазарот на труд								
2.1.1	Иницирање на наставни програми според потребите на бизнис секторот, односно пазарот на труд	Нема реализирани активности						
2.1.2	Опремување на средните училишта со соодветни современи лаборатории и кабинети	Нема реализирани активности						
2.1.3	Поттикнување на иноваторството во средното образование	Кампови на иновации за средношколци	ФИТР, Американска агенција за развој и соработка, Шпаркасе банка	Програма за претприемничко образование и финансиска писменост	600.000	600.000	Џуниор Ачивмент МК	Ученици од средни училишта Одржани 2 кампови за иновации со по 90 ученици, менторирање на 2 работни групи, освоени втора и трета награда
2.1.4	Подигнување на капацитетот на наставниот кадар во средните училишта, и вклучување во образовните програми на ЕУ	Нема реализирани активности						
2.1.5	Воведување на кариерна ориентација во средните училишта ослободена од родовите стереотипи	Нема реализирани активности						

Приоритет 2.2 Поттикнување соработка помеѓу образованието и бизнис секторот

2.2.1	Поттикнување задолжителна практична настава во средните училишта	Нема реализирани активности							
2.2.2	Посети на саеми на техника и технологија наменети за средните стручни училишта	Нема реализирани активности							
2.2.3	Креирање на бази на потребни профили од средното образование во АВРМ и нивно посредување во процесот на понуда и побарувачка	Нема реализирани активности							
2.2.4	Прекавалификација, доквалификација, доживотно учење согласно потребите на бизнис секторот	Нема реализирани активности							
2.2.5	Програма за менторство и практиканство особено за девојки во STEM (инжинерство, технологија, индустрија), а за момчиња во образование, социјална заштита и социјални грижи	Нема реализирани активности							

Приоритет 2.3 Спречување на одлив на млади стручни кадри од регионот

2.3.1	Креирање погодности за вработување на млади образовани лица преку државни стимулативни мерки кои ќе ги спроведуваат општините	Нема реализирани активности							
2.3.2	Креирање на стимулативни мерки за вработување на млади лица во рурални средини	Нема реализирани активности							
2.3.3	Стимулативни мерки за вработување и решавање на социјалните услови за лица повратници	Нема реализирани активности							

Приоритет 2.4 Еднакви можности за сите на пазарот на труд

2.4.1	Стимулативни мерки за вработување на женската популација	Нема реализирани активности							
2.4.2	Креирање услови за достапност на работни места за социјално ранливите категории	Нема реализирани активности							
2.4.3	Социјалната инклузија како предизвик во ЕУ интеграциите	Нема реализирани активности							
2.4.4	Подржување на принцип на солидарност за најранливите категории во општеството	Нема реализирани активности							

Приоритет 2.5 Еднаква достапност на услуги за сите граѓани во регионот

2.5.1	Подигнување на квалитетот на социјални услуги и достапност за сите категории граѓани	Реконструкција и опремување на современ центар за физикална терапија во болницата Св.Еразмо во Охрид	Проект ОИРРР/МЛС, СДЦ	Грантова шема за инвестициски проекти	8.090.002	7.935.310	Општини, болница Св.Еразмо	Пациенти во болницата Св.Еразмо од државата и соседството	Изведени архитектонски зафати, поставен систем за греење на водата и просторот со 4 топлински пумпи и 46 соларни панели, поставени електрични инсталации и тестирање
2.5.1	Подигнување на квалитетот на социјални услуги и достапност за сите категории граѓани	Регионални форуми/Поддршка на Центарот за развој на ЈЗПР	Проект ОИРРР/МЛС, СДЦ	Одржлив и инклузивен рамномерен регионален развој	84.200	84.200	Општини, болница Св.Еразмо, претставници од јавни институции, бизнис сектор, НВО сектор, образовни институции	Претставници на сите засегнати страни во регионот	Презентирани проектните резултати од реализацијата на проектот Реконструкција и опремување на современ центар за физикална терапија во болницата Св.Еразмо во Охрид, 36 учесници
2.5.2	Подобрување на примарната здравствена заштита во руралните средини во регионот	Нема реализирани активности							
2.5.3	Социјална инклузија на стари изнемоштени лица	Нема реализирани активности							
2.5.4	Социјална инклузија за социјално исклучени категории граѓани преку отворање дневни центри за згрижување	Нема реализирани активности							

2.5.5	Создавање на услови за прифаќање на децата во детски јасли и градинки	Нема реализирани активности							
2.5.6	Зголемување на опфатеноста на учениците и студентите во организирани сместувачки капацитети – домови	Нема реализирани активности							
СТРАТЕГИСКА ЦЕЛ 3 Унапредениот туризам, природното и културното наследство, заштитената животна средина и користењето на обновливите извори на енергија се фактори за препознатлив одржлив развој во ЈЗПР									
МЕРКА	ПРОЕКТ / АКТИВНОСТ	ФИНАНСИСКИ ИЗВОРИ	ПРОГРАМА	ВКУПНА ВРЕДНОСТ НА ПРОЕКТОТ (во денари)	РЕАЛИЗИРАНИ СРЕДСТВА	ПАРТНЕРИ ВО ИМПЛЕМЕНТАЦИЈАТА	КОРИСНИК	ИНДИКАТОР/И	
Приоритет 3.1 Подобрување на достапноста и уреденоста на туристичките локалитети									
3.1.1	Изработка на урбанистичко-планска документација за уредување на туристичките локалитети во регионот	Нема реализирани активности							
3.1.2	Мапирање на природни и културни реткости во регионот	Нема реализирани активности							
3.1.3	Патна инфраструктура до туристички локалитети адаптирана за лица со посебни потреби	Нема реализирани активности							

3.1.4	Обезбедување информации, сигнализација и визуелизација на туристички атракции	Нема реализирани активности							
3.1.5	Ревитализација на значајни локалитети од природното и културното наследство	Нема реализирани активности							
Приоритет 3.2 Надминување на сезоналниот карактер на туризмот во регионот									
3.2.1	Креирање регионални туристички пакети	Нема реализирани активности							
3.2.2	Редистрибуција на посетителите од познатите туристички центри во останатиот дел од регионот	Нема реализирани активности							
3.2.3	Привлекување на домашни и странски инвестиции за развој на сместувачки капацитети во внатрешноста на регионот	Нема реализирани активности							
3.2.4	Развој и унапредување на локалните манифестации, атрактивни за домашните и странски посетители во текот на целата година	Нема реализирани активности							

Приоритет 3.3 Поттикнување и развој на алтернативни форми на туристички активности и услуги									
3.3.1	Развој на планинскиот туризам во регионот	Нема реализирани активности							
3.3.2	Унапредување на спелеолошкиот туризам во регионот	Нема реализирани активности							
3.3.3	Развој и унапредување на можностите за зимски активности во регионот	Нема реализирани активности							
3.3.4	Развој и унапредување на агро-туризмот во регионот	Нема реализирани активности							
3.3.5	Развој на локални бизниси како поддршка за туристичките активности во внатрешноста во регионот	Нема реализирани активности							
Приоритет 3.4 Подобрување на управувањето со туристичките дестинации									
3.4.1	Креирање планови од страна на ЕЛС за управување со дестинации	Нема реализирани активности							
3.4.2	Обука на кадар потребен за управување со туристички дестинации	Нема реализирани активности							

3.4.3	Привлекување средства за уредување на локални туристички дестинации	Нема реализирани активности							
3.4.4	Маркетинг стратегии за промовирање на локални туристички дестинации	Нема реализирани активности							
3.4.5	Креирање локални понуди за посета на туристички дестинации	Нема реализирани активности							
Приоритет 3.5 Заштита на животна средина									
3.5.1	Воспоставување на интегриран регионален систем за управување со отпад	Нема реализирани активности							
3.5.2	Мерки за решавање проблем со кучиња скитници во регионот	Нема реализирани активности							
3.5.3	Заштита на биодиверзитетот во регионот	Нема реализирани активности							
3.5.4	Мерки за заштита од загадување на амбиенталниот воздух	Нема реализирани активности							
3.5.5	Мерки за заштита од загадување на водите	Нема реализирани активности							
3.5.6	Мерки за заштита од загадување на почвата	Нема реализирани активности							

3.5.7	Преземање мерки за надминување на проблемите од климатските промени	Нема реализирани активности							
3.5.8	Мерки за справување со ризици од елементарни непогоди	Нема реализирани активности							
Приоритет 3.6 Подобрување на енергетската ефикасност и искористување на обновливи извори на енергија									
3.6.1	Стимулативни мерки за користење на обновливи извори на енергија	Нема реализирани активности							
3.6.2	Намалување на користењето на фосилните горива како енергенс во индустријата и домаќинствата	Нема реализирани активности							
3.6.3	Подобрување на енергетската ефикасност на јавните објекти	Изработка на техничка документација и енергетска контрола за ЕЕ на јавни објекти/ Енергетска контрола	Биро за регионален развој-Програма за PPP	Развој на плански региони	929.521	596.310	Сите 9 општини од Југозападниот регион	Основни и средни училишта, домови на култура, малдински и селски домови	Извршена енергетска контрола на 11 јавни објекти, изработени 11 извештаи
3.6.3	Подобрување на енергетската ефикасност на јавните објекти	Изработка на техничка документација и енергетска контрола за ЕЕ на јавни објекти/ Техничка документација	Биро за регионален развој-Програма за PPP	Развој на плански региони	5.963.886	1.580.099	Сите 9 општини од Југозападниот регион	Основни и средни училишта, домови на култура, малдински и селски домови	Изработена техничка документација за 12 објекти
3.6.4	Стимулативни мерки за енергетска ефикасност во домаќинствата	Нема реализирани активности							
3.6.5	Поддршка на иницијативи за производство на алтернативни еколошки енергенс	Нема реализирани активности							

В. ТАБЕЛАРЕН ПРИКАЗ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈАТА НА СИТЕ ПРОЕКТИ ВО ИЗВЕШТАЈНАТА ГОДИНА ВО ФУНКЦИЈА НА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПРОГРАМАТА ЗА РАЗВОЈ НА ПЛАНСКИОТ РЕГИОН 2021-2026 ГОДИНА

(Табелата е прилагодена согласно бројот на дефинираните стратегиски цели, бројот на дефинираните приоритети во рамките на секоја од стратегиските цели, бројот на дефинираните мерки во рамките на секој од дефинираните приоритети и бројот на проектни активности во рамките на секоја од дефинираните мерки, согласно утврденото во Програмата за развој на планскиот регион 2021-2026 година)

ТАБЕЛАРЕН ПРИКАЗ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈАТА НА СИТЕ ПРОЕКТИ ВО ФУНКЦИЈА НА РЕГИОНАЛНИОТ РАЗВОЈ ВО ИЗВЕШТАЈНАТА ГОДИНА

СТРАТЕГИСКА ЦЕЛ 1 Унапредување на економијата и родовиот паритет преку користење на компаративните предности на човечките и материјалните ресурси, подобрување на инфраструктурата, инвестициска активност во МСП со нови технологии, знаење и иновативност, пристап до финансии и одржливост на животната средина, земјоделието и руралниот развој

МЕРКА	ПРОЕКТ / АКТИВНОСТ	ФИНАНСИСКИ ИЗВОРИ	ПРОГРАМА	ВКУПНА ВРЕДНОСТ НА ПРОЕКТОТ (во денари)	РЕАЛИЗИРАНИ СРЕДСТВА	НОСИТЕЛ	КОРИСНИК	ИНДИКАТОР/И
Приоритет 1.1 Зголемување на конкурентноста на регионалната економија								
1.1.1	Поттикнување на претприемничкиот дух кај младата и особено женската популација преку обуки и поддршка за ИКТ и старт-ап на нови бизниси	Нема реализирани активности						
		Нема реализирани активности						

1.1.2	Креирање информациски систем за развој на иновации во регионот	Нема реализирани активности							
1.1.3	Поттикнување на здружување и формирање на кластери	Нема реализирани активности							
1.1.4	Поттикнување на можностите за искористување на домашни и странски извори за финансирање на МСП	Нема реализирани активности							
1.1.5	Брендмирање на стоки и услуги препознатливи за регионот	Нема реализирани активности							
Приоритет 1.2 Јакнење и осовременување на МСП секторот									
1.2.1	Поттикнување на иницијативи за структурни промени на МСП секторот во регионот	Нема реализирани активности							
1.2.2	Поттикнување паметна специјализација за економски развој на регионот	Нема реализирани активности							
1.2.3	Зачувување на традиционалните занаети и развој на бизниси во рурални средини	Нема реализирани активности							

1.2.4	Поттикнување размена на искуства и знаење помеѓу субјекти од земјата и странство	Нема реализирани активности							
1.2.5	Поттикнување на женско претприемништво	Нема реализирани активности							
Приоритет 1.3 Зголемување на инвестициите во регионот									
1.3.1	Мапирање на инвестициски потенцијали во регионот	Нема реализирани активности							
1.3.2	Поттикнување на средби на бизнис заедницата со потенцијални инвеститори	Нема реализирани активности							
1.3.3	Организирање настани за промоција на бизнис секторот	Нема реализирани активности							
Приоритет 1.4 Унапредување на просторот преку развој на инфраструктурата									
1.4.1	Изградба и реконструкција на патната инфраструктура во регионот	Реконструкција на пристапен пат до с.Подгорци (Општина Струга)	Биро за регионален развој	Програма за PPP – развој на подрачја со специфични развојни потреби	9.586.325	9.586.325	Општина Струга	Граѓаните од Општина Струга	Реконструиран пат со должина од 1381 м
1.4.1	Изградба и реконструкција на патната инфраструктура во регионот	Реконструкција на ул.Јане Сандански во Охрид	Буџет на Општина Охрид	Програма за изградба на улици и патишта во Општина Охрид	13.533.886	13.533.886	Општина Охрид	Граѓаните од Општина Охрид и посетителите	Реконструирана улица со должина од 1038 м

1.4.1	Изградба и реконструкција на патната инфраструктура во регионот	Реконструкција на локални улици Каланој ¹ , Бебекој кошари, Попаѓини-Кукој, Мурџеј Дрење и Плушкој	Биро за регионален развој	Програма за PPP – развој на села	3.000.000	2.115.670	Општина Вевчани	Граѓаните од Општина Вевчани	Реконструирани улици со должина од 220 м
1.4.1	Изградба и реконструкција на патната инфраструктура во регионот	Реконструкција на локални улици Радини ¹ , Млака-Ветерник, Даскалој Обиколница, Пупини-Кежој	Биро за регионален развој	Програма за PPP – развој на подрачја со специфични развојни потреби	2.777.014	1.517.890	Општина Вевчани	Граѓаните од Општина Вевчани	Реконструирани улици со должина од 218 м
1.4.1	Изградба и реконструкција на патната инфраструктура во регионот	Реконструкција на улици во с.Брест и с.Црешново	Биро за регионален развој	Програма за PPP – развој на подрачја со специфични развојни потреби	6.000.000	5.247.169	Општина Македонски Брод	Граѓаните од Општина Македонски Брод	Реконструирани улици во с.Брест со должина од 565 м и во с.Црешново со должина од 591 м
1.4.1	Изградба и реконструкција на патната инфраструктура во регионот	Изградба на улици во населените места Суводол и Грешница	Биро за регионален развој	Програма за PPP – развој на села	5.000.000	5.000.000	Општина Македонски Брод	Граѓаните од Општина Македонски Брод	Реконструирани улици во населени места Суводол и Грешница со должина од 1020 м
1.4.1	Изградба и реконструкција на патната инфраструктура во регионот	Реконструкција на локален пат од с.Стрелци до с.Шутово	Биро за регионален развој	Програма за PPP – развој на урбани подрачја	8.641.210	5.025.858	Општина Кичево	Граѓаните од Општина Кичево	Реконструиран локален пат од с.Шутово со должина од 1120 м
1.4.1	Изградба и реконструкција на патната инфраструктура во регионот	Реконструкција на спортско игралиште во рекреативен парк во Кичево	Биро за регионален развој	Програма за PPP – развој на урбани подрачја	5.500.000	4.492.822	Општина Кичево	Граѓаните од Општина Кичево	Реконструирано спортско игралиште во рекреативен парк во Кичево со површина од 1100 м ²
1.4.1	Изградба и реконструкција на патната инфраструктура во регионот	Изградба на потпорен ѕид и реконструкција на спортско игралиште во с.Осој	Биро за регионален развој	Програма за PPP – развој на подрачја со специфични развојни потреби	6.528.462	5.509.571	Општина Кичево	Граѓаните од Општина Кичево	Изграден потпорен ѕид со должина од 100 м и Реконструирано спортско игралиште во с.Осој со површина од 850 м ²

1.4.1	Изградба и реконструкција на патната инфраструктура во регионот	Реконструкција и уредување на улици во с.Белчишта	Биро за регионален развој	Програма за PPP – развој на подрачја со специфични развојни потреби	1.559.706	1.559.706	Општина Дебрца	Граѓаните од Општина Дебрца	Реконструирана улица во с.Белчишта со должина од 250 м
1.4.1	Изградба и реконструкција на патната инфраструктура во регионот	Изградба на пристапни улици дел од ПР24 и дел од ПР25 во н.м.Пласница	Биро за регионален развој	Програма за PPP – развој на подрачја со специфични развојни потреби	2.000.000	2.000.000	Општина Пласница	Граѓаните од Општина Пласница	Изградени пристапни улици во н.м. Пласница со должина од 350 м
1.4.1	Изградба и реконструкција на патната инфраструктура во регионот	Изградба на пристапна улица со крак до земјоделско земјиште (гробништа) во н.м. Пласница	Биро за регионален развој	Програма за PPP – развој на подрачја со специфични развојни потреби	3.000.000	3.000.000	Општина Пласница	Граѓаните од Општина Пласница	Изградена пристапна улица во н.м. Пласница со должина од 520 м
1.4.2	Поттикнување и развој на ИКТ инфраструктура во регионот	Нема реализирани активности							
1.4.3	Изградба и осовременување на комуналната инфраструктура во регионот	Реконструкција и изградба на водоводна мрежа на ул.Јане Сандански во Охрид	Буџет на Општина Охрид	Програма за изградба на комунална инфраструктура во Општина Охрид	15.231.078	15.231.078	Општина Охрид	Граѓаните и посетителите на Општина Охрид	Реконструирана и изградена водоводна мрежа во должина од 1030 м
1.4.3	Изградба и осовременување на комуналната инфраструктура во регионот	Изградба на водовод во с.Драгов Дол – М.Брод	Министерство за животна средина и просторно планирање	Програма за управување со води	1.250.000	1.250.000	Општина Македонски Брод	Граѓаните на Општина Македонски Брод	Изградена водоводна мрежа во должина од 2148 м
1.4.3	Изградба и осовременување на комуналната инфраструктура во регионот	Изградба на канализациона линија крак 4 во Општина Вевчани	Влада на РСМ и ТАВ Македонија	Договор за концесија склучен помеѓу РСМ и ТАВ Македонија	947.800	947.800	Општина Вевчани	Граѓаните на Општина Вевчани	Изградена канализација во должина од 137 м

1.4.3	Изградба и осовременување на комуналната инфраструктура во регионот	Изградба на доведен цевковод од каптажи до постојни резервоари на с.Србица и с.Ново село	Биро за регионален развој	Програма за PPP – развој на села	4.000.000	4.000.000	Општина Кичево	Граѓаните на Општина Кичево	Изградена канализација во должина од 4500 м
1.4.3	Изградба и осовременување на комуналната инфраструктура во регионот	Изградба на фекална канализација во с.Волино	Биро за регионален развој	Програма за PPP – развој на села	2.608.375	2.608.375	Општина Дебрца	Граѓаните на Општина Дебрца	Изградена фекална канализација во должина од 540 м
1.4.4	Подготовка на техничка документација за инфраструктура	Адаптација на проектна и техничка документација согласно нов Закон за градба, за изградба на колектор Калишта-Радожда	Влада на РСМ	Изградба на колектор за отпадни води и негово поврзување со ПСОВ Враништа	300.000	300.000	Општина Струга	Граѓаните на Општина Струга	Адаптирана проектна и техничка документација
1.4.4	Подготовка на техничка документација за инфраструктура	Подготовка на техничка документација за разделна градба, изградба на таложник и чистење на корито на река Сатеска и Физибилити студија за животна средина	УНДП	Програма на УНДП	4.920.000	4.920.000	Општина Струга	Граѓаните на Општина Струга, Охрид и Дебрца	Изготвена техничка документација и Физибилити студија
1.4.4	Подготовка на техничка документација за инфраструктура	Подготовка на техничка документација за замена на азбест-цементна водоводна мрежа во град Струга	Биро за регионален развој	Програма за PPP – развој на урбани подрачја	750.000	750.000	Општина Струга	Граѓаните на Општина Струга	Изготвена техничка документација
1.4.4	Подготовка на техничка документација за инфраструктура	Изработка на техничка документација за изградба и реконструкција на канализациони линии во Општина Вевчани крак 20,21,22,23,24 и 25	Министерство за животна средина и просторно планирање	Програма за инвестирање во животна средина	355.033	355.033	Општина Вевчани	Граѓаните на Општина Вевчани	Изработени основни проекти со ревизија за изградба и реконструкција на канализациони линии крак 20,21,22,23,24 и 25
1.4.4	Подготовка на техничка документација за инфраструктура	Основен проект за изградба на потпорен ѕид КП328,329/1, 2609, 2593, КО Пласница	Биро за регионален развој	Програма за развој на села	1.016.000	1.016.000	Општина Пласница	Граѓаните на Општина Пласница	Изработен основен проект со ревизија

Приоритет 1.5 Земјоделство и рурален развој

1.5.1	Креирање модерен и продуктивен земјоделски сектор во регионот	Нема реализирани активности							
1.5.2	Надминување на актуелните проблеми во земјоделскиот сектор со цел негово осовременување	Нема реализирани активности							
1.5.3	Поттикнување и развој на органска храна	Нема реализирани активности							
1.5.4	Промоција на препознатливи земјоделски и сточарски производи од регионот и нивно брендирање	Нема реализирани активности							
1.5.5	Мерки за надминување на последиците од климатските промени во земјоделскиот сектор	Нема реализирани активности							
1.5.6	Стимулативни мерки за подигнување автохтони земјоделски насади и одгледување автохтони раси	Нема реализирани активности							

СТРАТЕГИСКА ЦЕЛ 2 Конкуентно образование според потребите на локалните заедници, бизнис заедницата и пазарот на трудот, унапредување на родовата еднаквост и подобрување на пристапот до образование и социјални услуги на граѓаните, во насока на намалување на одлив на млади и депопулација, со продуктивно вработување и социјална згриженост на деца, изнемоштени и социјално зависни лица и ранливи категории

МЕРКА	ПРОЕКТ / АКТИВНОСТ	ФИНАНСИСКИ ИЗВОРИ	ПРОГРАМА	ВКУПНА ВРЕДНОСТ НА ПРОЕКТОТ (во денари)	РЕАЛИЗИРАНИ СРЕДСТВА	НОСИТЕЛ	КОРИСНИК	ИНДИКАТОР/И
Приоритет 2.1 Подобрување на квалитетот на образованието и прилагодување на потребите согласно барањата на пазарот на труд								
2.1.1	Иницирање на наставни програми според потребите на бизнис секторот, односно пазарот на труд	Нема реализирани активности						
2.1.2	Опремување на средните училишта со соодветни современи лаборатории и кабинети	Нема реализирани активности						
2.1.3	Поттикнување на иноваторството во средното образование	Нема реализирани активности						
2.1.4	Подигнување на капацитетот на наставниот кадар во средните училишта, и вклучување во образовните програми на ЕУ	Нема реализирани активности						
2.1.5	Воведување на кариерна ориентација во средните училишта ослободена од родовите стереотипи	Нема реализирани активности						

Приоритет 2.2 Поттикнување соработка помеѓу образованието и бизнис секторот

2.2.1	Поттикнување задолжителна практична настава во средните училишта	Нема реализирани активности							
2.2.2	Посети на саеми на техника и технологија наменети за средните стручни училишта	Нема реализирани активности							
2.2.3	Креирање на бази на потребни профили од средното образование во АВРМ и нивно посредување во процесот на понуда и побарувачка	Нема реализирани активности							
2.2.4	Преквалификација, доквалификација, доживотно учење согласно потребите на бизнис секторот	Нема реализирани активности							
2.2.5	Програма за менторство и практиканство особено за девојки во STEM (инжинерство, технологија, индустрија), а за момчиња во образование, социјална заштита и социјални грижи	Нема реализирани активности							

Приоритет 2.3 Спречување на одлив на млади стручни кадри од регионот

2.3.1	Креирање погодности за вработување на млади образовани лица преку државни стимулативни мерки кои ќе ги спроведуваат општините	Нема реализирани активности							
2.3.2	Креирање на стимулативни мерки за вработување на млади лица во рурални средини	Нема реализирани активности							
2.3.3	Стимулативни мерки за вработување и решавање на социјалните услови за лица повратници	Нема реализирани активности							

Приоритет 2.4 Еднакви можности за сите на пазарот на труд

2.4.1	Стимулативни мерки за вработување на женската популација	Нема реализирани активности							
2.4.2	Креирање услови за достапност на работни места за социјално ранливите категории	Нема реализирани активности							
2.4.3	Социјалната инклузија како предизвик во ЕУ интеграциите	Нема реализирани активности							
2.4.4	Подржување на принцип на солидарност за најранливите категори	Нема реализирани активности							

Приоритет 2.5 Еднаква достапност на услуги за сите граѓани во регионот

2.5.1	Подигнување на квалитетот на социјални услуги и достапност за сите	Нема реализирани активности							
2.5.2	Подобрување на примарната здравствена заштита во руралните средини	Нема реализирани активности							
2.5.3	Социјална инклузија на стари изнемоштени лица	Реновирање на простории во Дневен центар за стари изнемоштени лица и пензионери	УНДП-СДЦ	Проект Зајакнување на општинските совети	183.313	183.313	Општина Вевчани	Стари лица од Општина Вевчани	Набавен и монтиран ламинат со површина 90м2, молерисана површина 330 м2
2.5.3	Социјална инклузија на стари изнемоштени лица	Набавка на клима уреди и телевизор за потребите на Дневен центар за стари изнемоштени лица и пензионери	УНДП-СДЦ	Проект Зајакнување на општинските совети	126.850	126.850	Општина Вевчани	Стари лица од Општина Вевчани	Монтирани 2 клима уреди и набавен 1 ЛЕД телевизор
2.5.4	Соц.инклузија за соц. исклучени категории со отворање дневни центри за згрижување	Нема реализирани активности							
2.5.5	Создавање на услови за прифаќање на децата во детски јасли и градинки	Реконструкција и адаптација на простории во ЈОУДГ Планински цвет во Вевчани	УНДП-СДЦ	Проект Зајакнување на општинските совети	2.727.553	2.727.553	Општина Вевчани	Деца од предшколска возраст во Општина Вевчани	Реконструирани внатрешно осветлување со ЛЕД светилки, разводни табли, кабли, замена на 1 врата и 1 прозор, боење на сидови со површина 904 м2, спуштени плафони со површина 425 м2, поставени 4 клупи, 4 корпи, 13 нови реквизити во забавниот парк

2.5.6	Зголемување на опфатеноста на учениците и студентите во организирани сместувачки капацитети – домови	Нема реализирани активности							
СТРАТЕГИСКА ЦЕЛ 3 Унапредениот туризам, природното и културното наследство, заштитената животна средина и користењето на обновливите извори на енергија се фактори за препознатлив одржлив развој во ЈЗПР									
	МЕРКА	ПРОЕКТ / АКТИВНОСТ	ФИНАНСИСКИ ИЗВОРИ	ПРОГРАМА	ВКУПНА ВРЕДНОСТ НА ПРОЕКТОТ (во денари)	РЕАЛИЗИРАНИ СРЕДСТВА	НОСИТЕЛ	КОРИСНИК	ИНДИКАТОР/И
Приоритет 3.1 Подобрување на достапноста и уреденоста на туристичките локалитети									
3.1.1	Изработка на урбанистичко-планска документација за уредување на туристичките локалитети во регионот	Нема реализирани активности							
3.1.2	Мапирање на природни и културни реткости во регионот	Нема реализирани активности							
3.1.3	Патна инфраструктура до туристички локалитети адаптирана за лица со посебни потреби	Нема реализирани активности							
3.1.4	Обезбедување информации, сигнализација и визуелизација на туристички атракции	Туристички центар Вевчани – Еден центар еден туристички производ	ЕУ-Светска Банка	Проект за локална и регионална конкурентност (ПЛРК)	61.078.166	61.078.166	Општина Вевчани	Посетителите на Општина Вевчани	Комплетна реконструкција на објектот поранешното ОУ со површина 1400м2; Набавена нова опрема за функционално

									уредување на туристичкиот центар; Изработени флаери, брошури и сувенири;Изработе на веб страница и видео содржини за промоција на туристичките потенцијали на општина Вевчани
3.1.5	Ревитализација на значајни локалитети од природното и културното наследство	Нема реализирани активности							
Приоритет 3.2 Надминување на сезоналниот карактер на туризмот во регионот									
3.2.1	Креирање регионални туристички пакети	Нема реализирани активности							
3.2.2	Редистрибуција на посетителите од познатите туристички центри во останатиот дел од регионот	Реконструкција на паркот покрај мостот на река Треска во Македонски Брод	Министерство за локална самоуправа	Програма за намалување на диспаратите и зголемување на регионалната конкурентност	4.700.000	3.000.000	Општина Македонски Брод	Граѓаните и посетителите на Македонски Брод	Реконструиран паркот со површина од 754 м2
3.2.2	Редистрибуција на посетителите од познатите туристички центри во останатиот дел од регионот	Реконструкција на Китино кале во Кичево	ЕУ Светска Банка	Програма за локална и регионална конкурентност (ПЛРК)	42.000.000	39.360.000	Општина Кичево	Граѓаните и посетителите на Општина Кичево	Реконструирано Китино кале со поставување на летна сцена со амфитеатар, детско катче и катче за пезионери, видиковец, целосно осветлено со ЛЕД светилки, поставена урбана

									опрема, 3 фонтани на должина од 90м, целосно реновиран стар ресторан реконструиран во мултимедијален центар, поставени нови бекатон патеки со должина од 400 м
3.2.3	Привлекување на домашни и странски инвестиции за развој на сместувачки капацитети во внатрешноста на регионот	Нема реализирани активности							
3.2.4	Развој и унапредување на локалните манифестации, атрактивни за домашните и странски посетители во текот на целата година	Нема реализирани активности							
Приоритет 3.3 Поттикнување и развој на алтернативни форми на туристички активности и услуги									
3.3.1	Развој на планинскиот туризам во регионот	Нови можности за безбеден зимски авантуристички туризам	ЕУ ИПА2	Програма ЦБЦ МК-АЛ	12.058.100	12.058.100	Црвен крст Охрид, Алпинистички клуб Патагонија Охрид, Општина Дебрца, Општина Грамш од Албанија	Планинари и љубители на зимски спортови од цел регион	Реконструирана стара училишна зграда во с.Брежани и пренаменета во планински дом со 20 легла и други простории, обезбедена опрема и специјално теренско возило за спасување во зимски услови, спроведени обуки

									за прва помош во зимски услови, изградени нови пристапни патеки од сите населени места во близина на сртот на Илинска планина
3.3.2	Унапредување на спелеолошкиот туризам во регионот	Нема реализирани активности							
3.3.3	Развој и унапредување на можностите за зимски активности во регионот	Нема реализирани активности							
3.3.4	Развој и унапредување на агро-туризмот во регионот	Економска културна промоција за развој на туризмот и агробизнисот во Кичевскиот регион	Биро за регионален развој	Програма за PPP – развој на подрачја со специфични развојни потреби	1.000.000	1.000.000	Здружение Вотра	Граѓаните и посетителите на Општина Кичево	Реализирани промотивни активности
3.3.5	Развој на локални бизниси како поддршка за туристичките активности во внатрешноста во регионот	Нема реализирани активности							
Приоритет 3.4 Подобрување на управувањето со туристичките дестинации									
3.4.1	Креирање планови од страна на ЕЛС за управување со дестинации	Нема реализирани активности							
3.4.2	Обука на кадар потребен за управување со туристички дестинации	Нема реализирани активности							

3.4.3	Привлекување средства за уредување на локални туристички дестинации	Нема реализирани активности							
3.4.4	Маркетинг стратегии за промовирање на локални туристички дестинации	Нема реализирани активности							
3.4.5	Креирање локални понуди за посета на туристички дестинации	Нема реализирани активности							
Приоритет 3.5 Заштита на животна средина									
3.5.1	Воспоставување на интегриран регионален систем за управување со отпад	Набавка на трактор за ЈКП Комунална хигиена во Македонски Брод	Биро за регионален развој	Програма за PPP – развој на урбани подрачја и одржлив и урбан развој	1.709.700	1.500.000	Општина Македонски Брод	ЈКП Комунална хигиена Македонски Брод	Набавен трактор со приколица и мулчер со хидраулична рака за страни
3.5.1	Воспоставување на интегриран регионален систем за управување со отпад	Набавка на комунално возило за отпад за ЈКП во Центар Жупа	Биро за регионален развој	Програма за PPP – развој на подрачја со специфични развојни потреби	3.500.000	4.500.000	Општина Центар Жупа	ЈКП од Општина Центар Жупа	Набавено комунално возило за отпад
3.5.1	Воспоставување на интегриран регионален систем за управување со отпад	Набавка на ново теренско возило за потребите на ЈП Комуналец - Пласница	Биро за регионален развој	Програма за PPP – развој на села	984.000	984.000	Општина Пласница	ЈКП Комуналец Општина Пласница	Набавено комунално возило за отпад
3.5.2	Мерки за решавање проблем со кучиња скитници во регионот	Нема реализирани активности							

3.5.3	Заштита на биодиверзитетот во регионот	Нема реализирани активности							
3.5.4	Мерки за заштита од загадување на амбиенталниот воздух	Нема реализирани активности							
3.5.5	Мерки за заштита од загадување на водите	Нема реализирани активности							
3.5.6	Мерки за заштита од загадување на почвата	Нема реализирани активности							
3.5.7	Преземање мерки за надминување на проблемите од климатските промени	Нема реализирани активности							
3.5.8	Мерки за справување со ризици од елементарни непогоди	Нема реализирани активности							
Приоритет 3.6 Подобрување на енергетската ефикасност и искористување на обновливи извори на енергија									
3.6.1	Стимулативни мерки за користење на обновливи извори на енергија	Нема реализирани активности							

3.6.2	Намалување на користењето на фосилните горива како енергенси во индустријата и домаќинствата	Нема реализирани активности							
3.6.3	Подобрување на енергетската ефикасност на јавните објекти	Нема реализирани активности							
3.6.4	Стимулативни мерки за енергетска ефикасност во домаќинствата	Нема реализирани активности							
3.6.5	Поддршка на иницијативи за производство на алтернативни еколошки енергенси	Нема реализирани активности							

С. ТАБЕЛАРЕН ПРИКАЗ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈАТА НА СИТЕ ПРИВАТНИ ИНВЕСТИЦИИ ВО ПЛАНСКИОТ РЕГИОН ВО ИЗВЕШТАЈНАТА ГОДИНА

(Табелата се прилагодува согласно бројот на дефинираните стратегиски цели, бројот на дефинираните приоритети во рамките на секоја од стратегиските цели и бројот на приватни инвестициски проекти во рамките на секој од дефинираните приоритети)

ТАБЕЛАРЕН ПРИКАЗ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈАТА НА СИТЕ ПРИВАТНИ ИНВЕСТИЦИИ ВО ПЛАНСКИОТ РЕГИОН ВО ИЗВЕШТАЈНАТА ГОДИНА						
СТРАТЕГИСКА ЦЕЛ 1 Унапредување на економијата и родовиот паритет преку користење на компаративните предности на човечките и материјалните ресурси, подобрување на инфраструктурата, инвестициска активност во МСП со нови технологии, знаење и иновативност, пристап до финансии и одржливост на животната средина, земјоделието и руралниот развој						
ПРИОРИТЕТ	ПРОЕКТ	ФИНАНСИСКИ ИЗВОРИ	ВКУПНА ВРЕДНОСТ НА ПРОЕКТОТ (во денари)	РЕАЛИЗИРАНИ СРЕДСТВА	НОСИТЕЛ	ИНДИКАТОР/И
1.1	Зголемување на конкурентноста на регионалната економија	Нема податоци				
		Нема податоци				
1.2	Јакнење и осовременување на МСП секторот	Нема податоци				
1.3	Зголемување на инвестициите	Нема податоци				

1.4	Развој на инфраструктурата	Нема податоци					
1.5	Унапредување на земјоделството и руралниот развој	Нема податоци					
СТРАТЕГИСКА ЦЕЛ 2 Конкурентно образование според потребите на локалните заедници, бизнис заедницата и пазарот на трудот, унапредување на родовата еднаквост и подобрување на пристапот до образование и социјални услуги на граѓаните, во насока на намалување на одлив на млади и депопулација, со продуктивно вработување и социјална згриженост на деца, изнемоштени и социјално зависни лица и ранливи категории							
2.1	Подобрување на квалитетот на образованието и прилагодување на потребите согласно барањата на пазарот на трудот	Нема податоци					
2.2	Поттикнување соработка помеѓу образование и бизнис сектор	Нема податоци					
2.3	Спречување на одлив на млади стручни кадри од регионот	Нема податоци					
2.4	Еднакви можности за сите на пазарот на труд	Нема податоци					

2.5	Еднаква достапност на услуги за сите граѓани во регионот	Нема податоци					
СТРАТЕГИСКА ЦЕЛ 3 Унапредениот туризам, природното и културното наследство, заштитената животна средина и користењето на обновливите извори на енергија се фактори за препознатлив одржлив развој во ЈЗПР							
3.1	Подобрување на достапноста и уреденоста на туристичките локалитети	Нема податоци					
3.2	Надминување на сезоналниот карактер на туризмот во регионот	Нема податоци					
3.3	Поттикнување и развој на алтернативни-рурални форми на туристички активности и услуги	Нема податоци					
3.4	Подобрување на управувањето со туристичките дестинации	Нема податоци					
3.5	Заштита на животна средина	Нема податоци					

D. ТАБЕЛАРЕН ПРИКАЗ НА РЕАЛИЗИРАНИТЕ АКТИВНОСТИ ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ ТРАНСПАРЕНТНОСТ ВО ИЗВЕШТАЈНАТА ГОДИНА

БРОЈ И СОДРЖИНА НА РЕАЛИЗИРАНИ АКТИВНОСТИ ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ ТРАНСПАРЕНТНОСТ ВО ИЗВЕШТАЈНАТА ГОДИНА									
МЕСЕЦ	СООПШТЕНИЈА ЗА ЈАВНОСТ	ПРЕС КОНФЕРЕНЦИИ	ОБЈАВИ НА МЕДИУМИТЕ	ИЗЈАВИ ЗА МЕДИУМИТЕ	ГОСТУВАЊА НА МЕДИУМИТЕ	ОБЈАВИ НА СОЦИЈАЛНИТЕ МРЕЖИ			
						Facebook	Instagram	Twitter	YouTube
јануари			Објава за медиумите за започнување со работа за реконструкција на базенот за физикална терапија во болница Св. Еразмо.	Изјава за медиумите за отпочнување на активностите за реконструкција на базенот за физикална терапија во болница Св. Еразмо.		1. Споделување на настани и проекти од општините од регионот – 12 објави; 2. Споделување на огласи и повици за можности за финансирање на проекти за правни и физички лица и општини од регионот – 12 објави; 3. Споделување на настани за регионот – 22 објави; 4. Споделување на 2 објави за обуки.	Центарот за развој на ЈЗПР нема отворено Instagram канал заклучно со 31.12.2021	Центарот за развој на ЈЗПР нема отворено Twitter канал заклучно со 31.12.2021	Центарот за развој на ЈЗПР нема отворено YouTube канал заклучно со 31.12.2021
февруари	Соопштение за медиумите за распишана јавна набавка за изработка на техничка документација и енергетска контрола за ЕЕ на јавни објекти (ПР03/БРР/2020). Соопштение за медиумите за распишана јавна навака за набавка на масло и горива. Соопштение за медиумите по повод јавен повик на ФИТР за ко-финансирани грантови за технолошки		Објава за медиумите по повод јавен повик на ФИТР за ко-финансирани грантови за технолошки развој и забрзан економски раст.			1.Една објава за реализација на проект во Св.Еразмо-Охрид; 2. Споделување на настани и проекти од општините од регионот – 7 објави; 3. Споделување на огласи и повици за можности за финансирање на проекти за правни и физички лица и општини од регионот – 11 објави; 4. Споделување на настани за регионот – 31 објави; 5. Споделување на 9 објави за обуки.	Центарот за развој на ЈЗПР нема отворено Instagram канал заклучно со 31.12.2021	Центарот за развој на ЈЗПР нема отворено Twitter канал заклучно со 31.12.2021	Центарот за развој на ЈЗПР нема отворено YouTube канал заклучно со 31.12.2021

	развој и забрзан економски раст.								
март	<p>Соопштение за медиумите за одржување на седница на Советот за развој на ЈЗПР.</p> <p>Соопштение за медиумите за потпишување на Меморандум за соработка помеѓу Министерот за животна средина и просторно планирање, Насер Нуредини, директорот на Агенцијата за планирање на просторот, Андријана Андреева и раководителите на осумте Центри за развој на планските региони за соработка во процесот на изработка на Просторен план на Република Северна Македонија.</p> <p>Соопштение за медиумите за одржување на инфо сесија за повик на ФИТР за ко-финансирани грантови за технолошки развој за забрзан економски развој, наменет за приватните здравствени организации.</p>		<p>Објава во медиумите за потпишување на договори со најповолните понудувачи за вршење енергетски контроли на 12 објекти, и подготовка на техничка документација за подобрување на енергетската ефикасност преку реконструкција на 13 јавни објекти во деветте општини од Регионот, преку проект одобрен од МЛС и БРР.</p> <p>Објава во медиумите по повод потпишувањето на Меморандум за соработка помеѓу Министерот за животна средина и просторно планирање, Насер Нуредини, директорот на Агенцијата за планирање на просторот, Андријана Андреева и раководителите на осумте Центри за развој на планските региони, со кој сите страни ја изразија подготвеноста за соработка во процесот на изработка на</p>	<p>Изјава во медиумите за потпишување на договори со најповолните понудувачи за вршење енергетски контроли на 12 објекти, и подготовка на техничка документација за подобрување на енергетската ефикасност преку реконструкција на 13 јавни објекти во деветте општини од Регионот, преку проект одобрен од МЛС и БРР.</p> <p>Изјава за медиумите за тековна инфо-сесија за повик на ФИТР за ко-финансирани грантови за технолошки развој за забрзан економски развој, наменет за приватните здравствени организации.</p>	<p>Гостување на директорката на Центарот за развој, Мирјана Лозаноска на ТВМ – Охрид за активностите на Центарот во тековната година и очекувањата за реализација на регионални проекти.</p>	<p>1. Три објави од Центарот-една објава за реализација на проект во Св.Еразмо-Охрид; една за одржана 14-та седница на Советот за развој, и една за потпишување на Меморандум помеѓу Центрите и Министерство за животна средина и ПП;</p> <p>2. Споделување на настани и проекти од општините од регионот – 14 објави;</p> <p>3. Споделување на огласи и повици за можности за финансирање на проекти за правни и физички лица и општини од регионот – 15 објави;</p> <p>4. Споделување на настани за регионот – 7 објави;</p> <p>5. Споделување на 8 објави за обуки.</p>	<p>Центарот за развој на ЈЗПР нема отворено Instagram канал заклучно со 31.12.2021</p>	<p>Центарот за развој на ЈЗПР нема отворено Twitter канал заклучно со 31.12.2021</p>	<p>Центарот за развој на ЈЗПР нема отворено YouTube канал заклучно со 31.12.2021</p>

			Просторен план на Република Северна Македонија.						
Април	Соопштение за искажување интерес на општини од Полошки, Југозападен, Пелагонски, Југоисточен, Источен, Североисточен и Вардарски регион за учество во Регионална програма за локална демократија на Западен Балкан 2 (ReLOaD2). Соопштение за медиумите за одржување на седница на Советот за развој на ЈЗПР.	Прес конференција за медиумите на директорката на Центарот за развој, Мирјана Лозаноска по повод усвојувањето на Програмата за развој на ЈЗПР 2021-2026 од страна на Советот за развој.	Објава во медиумите за можно учество на општините од седум региони од државава во Регионална програма за локална демократија на Западен Балкан 2 (ReLOaD2). Објава за медиумите по повод усвојувањето на Програмата за развој на ЈЗПР 2021-2026 од страна на Советот за развој.	Изјава за медиумите на директорката на Центарот за развој, Мирјана Лозаноска по повод усвојувањето на Програмата за развој на ЈЗПР 2021-2026 од страна на Советот за развој.		1.Една објава за одржана 15-та седница на Советот за развој; 2. Споделување на огласи и повици за можности за финансирање на проекти за правни и физички лица и општини од регионот – 14 објави; 4. Споделување на настани за регионот – 5 објави;	Центарот за развој на ЈЗПР нема отворено Instagram канал заклучно со 31.12.2021	Центарот за развој на ЈЗПР нема отворено Twitter канал заклучно со 31.12.2021	Центарот за развој на ЈЗПР нема отворено YouTube канал заклучно со 31.12.2021
Мај	Соопштение за медиумите за одржување на инфо сесија за повик на ФИТР за грантови наменети за стартап бизниси – Стартапувај3.			Изјава за медиумите за тековна инфо сесија за повик на ФИТР за грантови наменети за стартап бизниси – Стартапувај3.	Гостување на директорката на Центарот за развој, Мирјана Лозаноска на Радио Слободна Европа за прашањето за управувањето на отпадот во ЈЗПР.	1. Споделување на настани и проекти од општините од регионот – 3 објави; 2. Споделување на огласи и повици за можности за финансирање на проекти за правни и физички лица и општини од регионот – 5 објави; 3. Споделување на настани за регионот – 10 објави; 4. Споделување на 1 објава за обука	Центарот за развој на ЈЗПР нема отворено Instagram канал заклучно со 31.12.2021	Центарот за развој на ЈЗПР нема отворено Twitter канал заклучно со 31.12.2021	Центарот за развој на ЈЗПР нема отворено YouTube канал заклучно со 31.12.2021
јуни	Соопштение за медиумите за посета на министерот за локална самоуправа, Горан Милески во Горно Косоврасти по повод реконструкцијата на основното училиште во ова населено место. Соопштение за медиумите за	Прес конференција за медиумите на директорката на Центарот за развој, Мирјана Лозаноска по повод завршувањето на реконструкцијата на базенот за физикална терапија во болницата Св.Еразмо, поддржан преку Грантовата шема на инвестициски проекти на МЛС и СДС.	Објава за медиумите за одржување на четвртиот регионален форум за презентација на постигнатите резултати по завршувањето на реконструкцијата на базенот за физикална терапија во болницата Св. Еразмо.	Изјава за медиумите на министерот за локална самоуправа, Горан Милески, градоначалникот на Дебар, Хекуран Дука, директорот на ОУ Ристе Ристески во Гордно Косоврасти, Шанија Ајроски и на директорот на Центарот за развој, Мирјана Лозаноска по повод свеченото	Гостување на претседателот на Советот за развој, Рамиз Мерко во Топ тема на Телма за повеќе прашања од регионалната политика.	1.Една објава за реализација на проект во Св.Еразмо-Охрид и една за 4-ти форум во заедницата; 2. Споделување на настани и проекти од општините од регионот – 39 објави; 3. Споделување на огласи и повици за можности за финансирање на проекти за правни и физички лица и општини од регионот – 12 објави;	Центарот за развој на ЈЗПР нема отворено Instagram канал заклучно со 31.12.2021	Центарот за развој на ЈЗПР нема отворено Twitter канал заклучно со 31.12.2021	Центарот за развој на ЈЗПР нема отворено YouTube канал заклучно со 31.12.2021

	одржување на четвртиот регионален форум за презентација на постигнатите резултати по завршувањето на реконструкцијата на базенот за физикална терапија во болницата Св. Еразмо.			пуштањето на реконструираниот училишен објект. Изјава за медиумите на директорката на Центарот за развој, Мирјана Лозаноска по повод завршувањето на реконструкцијата на базенот за физикална терапија во болницата Св.Еразмо, поддржан преку Грантовата шема на инвестициски проекти на МЛС и СДС.		4. Споделување на настани за регионот – 25 објави; 5. Споделување на 16 објави за обуки.			
јули	Соопштение во медиумите за развивање на проекти по пат на меѓуопштинска соработка по повикот на УНДП во рамки на проектот „Пост-КОВИД: општините како двигатели за одржливиот развој.		Објава за медиумите за свечено пуштање во употреба на базенот за физикална терапија во болницата Св. Еразмо во Охрид. Објава во медиумите за развивање на проекти по пат на меѓуопштинска соработка по повикот на УНДП во рамки на проектот „Пост-КОВИД: општините како двигатели за одржливиот развој.	Изјави за медиумите по повод пуштањето во свечена употреба на базенот за физикална терапија во болницата Св. Еразмо на министерот за локална самоуправа, Горан Милески, министерот за здравство Венко Филипче, амбасадорката на Швајцарија во Скопје, Сутер Тејада, претседателот на Советот за развој, Рамиз Мерко, градоначникот на Охрид, Константин Георгиевски, директорот на болницата, Ацо Велески и на директорката на Центарот за развој, Мирјана Лозаноска.		1. Две објави за реализација на проектот во Св.Еразмо-Охрид, и една за 16-та Седница на Советот за развој на ЈЗПР; 2. Споделување на настани и проекти од општините од регионот – 19 објави; 3. Споделување на огласи и повици за можности за финансирање на проекти за правни и физички лица и општини од регионот – 14 објави; 4. Споделување на настани за регионот – 26 објави; 5. Споделување на 3 објави за обуки.	Центарот за развој на ЈЗПР нема отворено Instagram канал заклучно со 31.12.2021	Центарот за развој на ЈЗПР нема отворено Twitter канал заклучно со 31.12.2021	Центарот за развој на ЈЗПР нема отворено YouTube канал заклучно со 31.12.2021
август	Соопштение за медиумите за распишана јавна набавка за реконструкција на пристапен пат од Зодишта до Пелвец, Општина Вевчани.		Објава за одржување на седница на Советот за развој на Југозападниот плански регион. Објава за избор на Мирјана Лозаноска за	Изјава за медиумите по повод изборот на Мирјана Лозаноска за директор на Центарот за развој на ЈЗПР, како и за утврдените регионални проекти што се очекува да бидат одобрени од страна на	Гостување на претседателот на Советот за развој, Рамиз Мерко на Телевизија 24 околу управувањето со крајбрежјето на	1. Една објава за одржана Седница на Советот за развој (17-та седница); 2. Споделување на настани и проекти од општините од регионот – 32 објави; 3. Споделување на огласи и повици за можности за финансирање на проекти за	Центарот за развој на ЈЗПР нема отворено Instagram канал заклучно со 31.12.2021	Центарот за развој на ЈЗПР нема отворено Twitter канал заклучно со 31.12.2021	Центарот за развој на ЈЗПР нема отворено YouTube канал заклучно со 31.12.2021

	Соопштение за медиумите за одржување на инфо сесија за повик на ФИТР за грантови наменети за комерцијализација на иновации.		директор на Центарот за развој на ЈЗПР.	МЛС за финансирање по утврдената двегодишна програма. Изјава за медиумите за тековна инфо сесија за повик на ФИТР за грантови за комерцијализација на иновации.	Охридското Езеро.	правни и физички лица и општини од регионот – 22 објави; 4. Споделување на настани за регионот – 43 објави; 5. Споделување на 1 објава за обука.			
Септември				Изјава за медиумите за завршен проект за извршена енергетска контрола и изработка на техничка документација за 13 објекти во ЈЗПР.		1. Споделување на настани и проекти од општините од регионот – 24 објави; 2. Споделување на огласи и повици за можности за финансирање на проекти за правни и физички лица и општини од регионот – 8 објави; 3. Споделување на настани за регионот – 6 објави; 4. Споделување на 2 објави за обуки	Центарот за развој на ЈЗПР нема отворено Instagram канал заклучно со 31.12.2021	Центарот за развој на ЈЗПР нема отворено Twitter канал заклучно со 31.12.2021	Центарот за развој на ЈЗПР нема отворено YouTube канал заклучно со 31.12.2021
октомври				Изјава за медиумите на директорката на Центарот за развој на ЈЗПР, Мирјана Лозаноска по повод завршувањето на реконструкцијата на пристапниот пат од Зодишта до Пелвец во Општина Вевчани.		1. Споделување на настани и проекти од општините од регионот – 12 објави; 2. Споделување на огласи и повици за можности за финансирање на проекти за правни и физички лица и општини од регионот – 9 објави; 3. Споделување на настани за регионот – 16 објави; 4. Споделување на 4 објави за обуки;	Центарот за развој на ЈЗПР нема отворено Instagram канал заклучно со 31.12.2021	Центарот за развој на ЈЗПР нема отворено Twitter канал заклучно со 31.12.2021	Центарот за развој на ЈЗПР нема отворено YouTube канал заклучно со 31.12.2021
ноември					Гостување на директорката на Центарот за развој, Мирјана Лозаноска на Радио Слободна Европа за	1. Една објава за реализација на проект во Општина Вевчани (Зодишта-Пелвец); 2. Споделување на настани и проекти од општините од регионот – 17 објави;	Центарот за развој на ЈЗПР нема отворено Instagram канал	Центарот за развој на ЈЗПР нема отворено Twitter канал заклучно со 31.12.2021	Центарот за развој на ЈЗПР нема отворено YouTube канал

					прашањето за управувањето на отпадот во ЈЗПР.	3. Споделување на огласи и повици за можности за финансирање на проекти за правни и физички лица и општини од регионот – 3 објави; 4. Споделување на настани за регионот – 11 објави; 5. Споделување на 4 објави за обуки.	заклучно со 31.12.2021		заклучно со 31.12.2021
декември	Соопштение за избор на член – претставник од здружение на граѓани и од реномираните работодавачи во Советот за развој на Југозападниот плански регион		Објава за одржување на конститутивна седница на Советот за развој на Југозападниот плански регион. Објава за одржување на конститутивна седница на Советот за социјална заштита во Регионот. Објава во медиумите за потпишаните договори со БРР за реализација на регионалните проекти за 2021 и 2022 година. Објава за избор на член – претставник од здружение на граѓани и од реномираните работодавачи во Советот за развој на Југозападниот плански регион Објава за работодавачите за вклучување во мерката Практиканство.	Изјава за медиумите на претседателот на Советот за развој на ЈЗПР, Рамиз Мерко по повод конституирањето и изборот за претседател на ова тело.		1.4 објави за Центарот за развој (1.Потпишување на Договори за регионални проекти за 2021/2022г; 2.Оглас за избор на член на Советот од страна на здруженијата; 3.Конститутивна и прва Седница на Советот за развој; 4.Градоначалниците од регионот на состанок во Министерство за животна средина и ПП) 2.Споделување на настани и проекти од општините од регионот – 4 објави; 3.Споделување на настани за регионот – 3 објави; 4.Споделување на 6 објави за обуки.	Центарот за развој на ЈЗПР нема отворено Instagram канал заклучно со 31.12.2021	Центарот за развој на ЈЗПР нема отворено Twitter канал заклучно со 31.12.2021	Центарот за развој на ЈЗПР нема отворено YouTube канал заклучно со 31.12.2021
вкупно	15	2	16	13	5	580	/	/	/

АНЕКС 1

Согласно член 32 став 2 од Законот за рамномерен регионален развој (Сл.Весник 24/2021), согласно Правилникот за формата и содржината на Годишниот извештај за реализација на Програмата за развој на планскиот регион (Сл.Весник 203/2021), и врз основа на член 12 од Одлуките за основање на Центар за развој на Југозападниот плански регион, Директорот на Центарот доставува

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКОТО РАБОТЕЊЕ на Центарот за развој на Југозападниот плански регион за 2021 година

1.Основање и цели на Центарот за развој на Југозападниот ПР

Центарот за развој на Југозападниот плански регион е основан од 9(девет) единици на локална самоуправа кои што се во состав на Југозападниот плански регион. Центарот за развој ги врши стручните и административно-техничките работи за Советот за развој а кои се од значење за развојот на Југозападниот плански регион, односно во насока на остварување на целите и начелата на политиката на рамномерен и одржлив развој.

2.Извори на финансирање

Согласно член 35 од Законот за рамномерен регионален развој, приходите за финансирање на активностите и програмите за работата на Центрите за развој на планските региони се остваруваат од следните извори:

- Буџетот на Република Северна Македонија
- Буџетите на ЕЛС
- фондовите на Европската Унија
- други меѓународни извори
- донации и спонзорства од физички и правни лица
- други средства утврдени со закон

3.Реализација на Финансискиот план

Врз основа на дефинираните цели и со закон утврдените извори на приходи, а поаѓајќи од утврдените програми и потреби за непречено функционирање на Центарот за развој на Југозападниот плански регион, Советот за развој на Југозападниот плански регион го усвои Финансискиот план за работа на Центарот за развој на Југозападниот плански регион за 2021 година, на седницата што се одржа на 14.12.2020 година.

Во финансискиот извештај се претставени податоците од две сметки на Центарот за развој, од кои една основна и една подсметка која што е отворена за донаторски проект. За секоја сметка подготвени се посебни годишни сметки за 2021 година и истите се доставени до Централниот Регистар на РСМ во законски утврдениот рок.

3.1 Приходи

Проектираните приходи се однесуваа за период од 01.01.2021 до 31.12.2021 година и беа утврдени на вкупен износ од 108.726.849 денари.

Во периодот од 01.01.2021 до 31.12.2021 година остварени се приходи во вкупен износ од 49.943.700 денари, од кои 41.208.561 денари на основната сметка на Центарот, додека на подсметката од донаторскиот проект „Одржлив и инклузивен рамномерен регионален развој,, во износ од 8.735.139 денари. Процентуално реализацијата на приходите е 45,93 % од предвидените приходи со Финансискиот план за 2021 година. Износот на пренесените средства од буџетската 2020 во буџетската 2021 година на основната сметка е 13.143.568 денари, додека на подсметката „Одржлив и инклузивен рамномерен регионален развој,, е 4.321.330 денари пренесени средства .

Согласно потпишаните посебни Договори помеѓу Општините и Центарот за развој на ЈЗПР до крајот на 2021 година, остварени се приходи од сопствено учество и партиципација на општините за регионалните проекти кои се финансирани од национални програми и донаторски проекти во износ од 2.763.865 денари. Согласно Договорот за соработка Министерството за локална самоуправа уплатило 1.235.000 во 2021 година. Од инвестицискиот проект финансиран преку Грантова шема од проектот Одржлив и инклузивен рамномерен регионален развој за режиски трошоци се уплатени 324.000 денари од проектната на основната сметка на Центарот за развој на Југозападниот плански регион.

Значајно е да се спомене дека со новиот Закон за рамномерен регионален развој учеството на Општините за тековно работење на Центарот за развој е преку уплата на

партиципација за реализација на проектни активности. Согласно Договорите за соработка од 2009-2020 година вкупниот долг на општините бил 5.699.187 денари на почетокот на 2021 година. Во текот на 2021 година по овој основ уплатени се само 63.810 денари, така што до крајот на 2021 година овој долг изнесува 5.635.377 денари.

3.2 Расходи

Поради отстапувањата на планираните и реализираните приходи, соодветно се рефлектира и појава на диспаратет на утврдените со финансискиот план расходи и реализираните трошоци.

Во 2021 година реализирани се расходи во вкупен износ од 25.529.084 денари, од кои од основната сметка 16.793.945 денари, додека од донаторската подсметка „Одржлив и инклузивен рамномерен регионален развој (СДЦ-МЛС)„ 8.735.139 денари.

Структурно прикажани расходите се реализирани за следните трошоци:

- за капитални расходи односно проектни активности во рамките на регионалните проекти обезбедени во 2020 и 2021 година од буџетски и донаторски извори, потрошени се 20.429.745 денари или 80,02 % од вкупните расходи во 2021 година.

- за плати, придонеси, даноци и надоместоци на вработените во Центарот реализирани се расходи во вкупен износ од 3.087.681 денари или 12,09 % од вкупните расходи во 2021 година.

- за комунални услуги, комуникации, транспортни, административни работи и патни трошоци реализирани се расходи во вкупен износ од 268.279 денари или 1,05 % од вкупните расходи.

- за други тековни расходи потрошени се 68.011 денари или 0,26 % од вкупните расходи во 2021 година.

- за други договорни услуги поврзани со тековното работење на Центарот (надзор, консултантски, хигиеничарски, книговодствени, копирање, печатење, превод, лектура) и со реализација на проектни активности од донаторските сметки (обуки, форуми, работилници) реализирани се 871.108 денари или 3,41 % од вкупните расходи во 2021 година.

- за материјали и ситен инвентар и поправки и тековно одржување потрошени се 149.296 денари или 0,58 % од вкупните расходи во 2021 година.

- за привремени вработувања потрошени се 330.025 денари или 1,29 % од вкупните расходи во 2021 година.

- за купување опрема и софтвер потрошени се 20.190 денари или 0,08% од вкупните расходи во 2021 година.

4. Обврски на Центарот

Согласно Законот за сметководство на буџетите и буџетските корисници во целост е применет принципот на усогласување на превземени обврски и исплата на истите во тековната буџетска година. Центарот за развој настанатите обврски за тековно работење, реализираните регионални проекти во 2021 година и обврските од донаторскиот проект „Одржлив и инклузивен рамномерен регионален развој,, ги реализирал во целост така што нема пренесени обврски во наредната година.

5. Побарувања

Вкупните побарувања заклучно со 31.12.2021 година согласно со сметководствената евиденција изнесуваат 14.279.163 денари. Во овој износ вкalkулирани се средства поврзани со стар долг од Општините за тековно работење на Центарот во износ од 5.635.377 денари, и за партиципација за реализација на проекти и сопствено учество на Општините во регионалните проекти за 2021 и 2022 година, во износ од 8.643.786 денари.

Согласно Договори за кофинансирање и соработка за периодот од 2009 до 2020 година, потпишани помеѓу Министерството за локална самоуправа и општините во состав на Југозападниот плански регион и согласно Одлуките за основање, за 2021 година по овој основ Центарот требаше да реализира вкупни приходи во износ од **5.699.187** денари. Од проектираните приходи по овој основ заклучно со 31.12.2021 година реализирани се вкупно **63.810** денари, а тоа е врз основа на уплати од општините.

6. Донаторски проекти

Во 2021 година продолжија проектните активности поврзани со проектот „Одржлив и инклузивен рамномерен регионален развој,, и за истиот е отворена донаторска подсметка со број 880006121278553. Сите планирани активности во рамките на овој проект беа завршени на крајот на септември 2021 година. Од оваа подсметка вршени се трансакции по реализирани активности во рамки на проектот. Во првиот дел од овој извештај опфатени се и сите промени на оваа подсметка. Детали за реализираните

проектни активности се дадени во Извештајот за реализација на Програмата за развој на Југозападниот плански регион во 2021 година.

7.Јавни набавки

Во периодот од Јануари до Декември 2021 година Центарот за развој на Југозападниот плански регион подготви и реализираше **7** јавни набавки. Од нив 3 јавни набавки се спроведени преку Електронскиот систем за јавни набавки согласно Законот за јавни набавки, додека 4 јавни набавки се спроведени согласно Правилникот на донаторот за реализација на одделни активности од проектот „Одржлив и инклузивен рамномерен регионален развој“, финансиран од страна на Швајцарската агенција за развој и соработка и Министерството за локална самоуправа. Од вкупниот број (7) - 1 се реализираше како поедноставена отворена постапка, 1 како поедноставена отворена постапка во два дела и 1 како набавка од мала вредност, преку ЕСЈН.

Согласно правилата на донаторот спроведени се 4 јавни набавки од мала вредност. Од спроведените јавни набавки 2 се поврзани со имплементација на регионалните проекти, една за тековното работење на Центарот за развој, една за превод на Програмата за развој на Југозападниот плански регион, две набавки се за менторски услуги за бизнис секторот и една набавка за обука на вработените во Центарот за развој.

Вкупната вредност на склучените договори за трите спроведени набавки преку ЕСЈН е **3.850.212** денари со пресметан ДДВ, додека вкупната вредност на склучените договори за останатите четири набавки е **390.231** денари.

Сите податоци и прегледи се доставени во законските рокови до Бирото за јавни набавки и истите се објавени и достапни на електронскиот систем за јавни набавки и на ВЕБ страната на Центарот за развој на Југозападниот плански регион.

Поблиска определба на приходите по извори и намената на расходите по корисници и ставки дадена е во годишните сметки.

Струга, 16.03.2022 г.

Центар за развој на
Југозападен плански регион
Директор
м-р Мирјана Лозаноска, с.р.